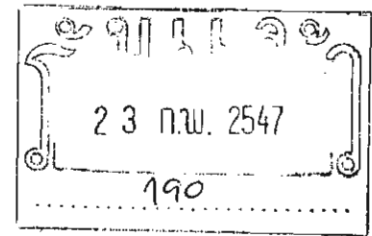

สัญญาเลขที่ PDG46S0005

ร่างรายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น
ฉบับสมบูรณ์

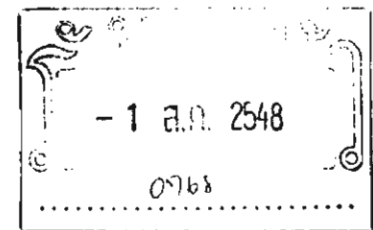
โครงการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการกลุ่มกองทุนให้มีความเป็นเอกภาพ
บ้านกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

คณะผู้วิจัย

1. นายเจริญ สุธรรักษ์
2. นายเสวี รัตนพันธ์
3. นายปรีชา ชูกร
4. นายประภาส แก้วอุดม
5. นายน้อม ศรีสวัสดิ์
6. นายทวี พลฤทธิ
7. นายสาโรจน์ ใจกระจ่าง
8. นายจำนงค์ ยอดแก้ว
9. นายพิเชษ ชูกร
10. ร.ต.สำรอง ทองอยู่
11. นางระพิน พันชนะ
12. นายพรเทพ สุขศรีแก้ว
13. นางจรัสศรี แก้วอุดม
14. นางสาวี เรืองฤทธิ
15. นายปราโมทย์ เพ็ชรสัง

สังกัด

- ธนาคารหมู่บ้านบ้านกะปาง
กองทุนหมู่บ้านบ้านกะปาง
ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายป้องกันและปราบปราม หมู่ 7 กะปาง
ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายป้องกันและปราบปราม หมู่ 7 กะปาง
ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 7 บ้านกะปาง
ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง
กองทุนหมู่บ้านบ้านกะปาง
ธนาคารหมู่บ้านบ้านกะปาง
กองทุนข้าวสาร
ที่ปรึกษากองทุนหมู่บ้าน
กองทุนหมู่บ้านบ้านกะปาง
กองทุนหมู่บ้านบ้านกะปาง
กองทุนหมู่บ้านบ้านกะปาง
กองทุนหมู่บ้านบ้านกะปาง
ที่ปรึกษากองทุนข้าวสาร

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

บทคัดย่อ

โครงการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการกลุ่มกองทุนให้มีความเป็นเอกภาพบ้านกะปาง มีวัตถุประสงค์เพื่อถอดบทเรียนการดำเนินงานของกองทุนต่าง ๆ ในหมู่บ้านและค้นหาแนวทางในการบริหารจัดการกลุ่มกองทุนให้มีเอกภาพและมีประสิทธิภาพ มีกระบวนการศึกษาโดยการเก็บข้อมูลจากสมาชิก กรรมการดำเนินงาน และจากเอกสารของกองทุนต่าง ๆ ทั้งสามกองทุน

การวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่า การดำเนินงานของ 3 กองทุนคือ ธนาครหมู่บ้าน กองทุนข้าวสารและกองทุนหมู่บ้านเกิดจากนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาล โดยที่แกนนำชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมและหลังจากได้มีการศึกษาดูงาน รวมทั้งได้เข้าร่วมทำงานกับเครือข่ายองค์กรชุมชนภายนอก ก็เกิดความคิดเรื่องการพึ่งพาตนเอง โดยคิดจะจัดการกองทุนต่าง ๆ ให้เป็นเอกภาพให้อยู่ในความควบคุมของชุมชนเอง การศึกษาพบว่า ผลประโยชน์ที่เกิดจากการดำเนินงานของกองทุนทั้งสามที่เห็นชัดเจนคือเกิดแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำขึ้นในชุมชน ทำให้เกิดการออมเงินและลดรายจ่ายในการซื้อข้าวสารของสมาชิก สำหรับปัญหาที่พบในการดำเนินงานที่สำคัญมี 2 ประการคือ 1) ระเบียบและการบังคับใช้ซึ่งสมาชิกและกรรมการไม่ได้ถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัดเนื่องจากความรู้และไม่ได้เอาใจใส่อย่างจริงจัง 2) เรื่องการจัดทำทะเบียนบัญชีและงบการเงินซึ่งกระจัดกระจาย ไม่เป็นระบบ เนื่องจากกรรมการขาดความรู้ความเข้าใจและไม่ได้ชวนช่วยจัดการเรื่องนี้อย่างจริงจัง สำหรับแนวทางการจัดการกองทุนทั้งสามให้เป็นเอกภาพโดยตั้งคณะกรรมการกลางเพื่อร่วมกันกำหนดนโยบายการดำเนินงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมทั้งช่วยควบคุมดูแลการดำเนินงานโดยวางระเบียบกลางเพื่อถือปฏิบัติร่วมกันนั้น ยังไม่ทราบว่าได้เกิดผลขึ้นตามที่มุ่งหวังหรือไม่ โดยที่แนวทางสำคัญที่กรรมการกลางเห็นร่วมกันคือจะต้องสร้างกองทุนสวัสดิการที่เป็นกองทุนกลางร่วมกันของทั้งสามกองทุนเพื่อช่วยเหลือสมาชิกเมื่อมีความเดือดร้อนจำเป็น ซึ่งจะได้ดำเนินการนำเสนอในที่ประชุมใหญ่สมาชิกต่อไป

คำขอบคุณ

รายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความร่วมมือจากคณะกรรมการดำเนินงาน กองทุนทั้งสามกองทุนของหมู่บ้าน 7 บ้านกะปาง ประกอบด้วย กรรมการธนาคารหมู่บ้าน กรรมการกองทุนหมู่บ้าน กรรมการกองทุนข่าวสาร ทางทีมวิจัยต้องขอขอบคุณในความร่วมมือด้วยดีเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ทีมวิจัยชุดโครงการวิจัยเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรการเงินชุมชนทั้ง 7 โครงการ ที่ได้ร่วมแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ ตลอดจนให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินงานวิจัยและการปรับปรุงระบบการบริหารกองทุนจากการประชุมร่วมกันทุกครั้ง

ขอขอบคุณทีมประสานงานโครงการวิจัยเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรการเงินชุมชน ที่เป็นพี่เลี้ยงคอยสนับสนุนการทำงาน ให้ข้อเสนอแนะและข้อแนะนำในการทำวิจัยให้กับทีมวิจัยและช่วยแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นระหว่างการทำวิจัย ตลอดจนคอยกระตุ้นและให้กำลังใจแก่ทีมงานด้วยดีเสมอมาจนงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้

ขอบคุณสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สำนักงานภาคที่สนับสนุนงบประมาณสำหรับงานวิจัยชิ้นนี้ ซึ่งงานวิจัยชิ้นนี้คงจะก่อให้เกิดความรู้ที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนากองทุนต่างๆของหมู่บ้านกะปางต่อไป

นายเจริญ สุตริภักซ์และคณะ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	ก
คำขอบคุณ	ข
บทที่ 1 บทนำ	
หลักการและเหตุผล	1
วัตถุประสงค์ในการวิจัย	3
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	3
บทที่ 2 วิธีดำเนินการวิจัย	
พื้นที่ศึกษา	4
วิธีเก็บข้อมูล	5
การวิเคราะห์ข้อมูล	5
บทที่ 3 ผลการศึกษา	
ประวัติของหมู่บ้าน	7
ความเป็นมาของกองทุนต่าง ๆ ในหมู่บ้าน	9
- ธนาคารหมู่บ้าน	10
- กองทุนหมู่บ้าน	19
- กองทุนข้าวสาร	30
บทที่ 4 สรุปและวิเคราะห์ผลการวิจัย	35
ข้อเสนอแนะต่อพี่เลี้ยง	40
ข้อเสนอต่อสกว.จากทีมวิจัยชุมชน	40
บทเรียนการทำงานติดตามสนับสนุนของผู้ช่วยประสานงาน	41
บทเรียนของผู้ประสานงาน	41
ภาคผนวก	44
- แผนที่หมู่บ้านกะปาง	
- เอกสารด้านการเงินธนาคารหมู่บ้าน	
- เอกสารการกู้กองทุนหมู่บ้าน	
- กิจกรรมในการทำวิจัย	

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

จากภาวะวิกฤตทางสังคมเนื่องมาจากปัจจัยต่าง ๆ วิธีการที่จะแก้ไขปัญหาได้นั้นเท่าที่เห็นได้ชัดเจนในขณะนี้คือการฟื้นฟูความเข้มแข็งของชุมชน ผลสำเร็จของชุมชนเข้มแข็งจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อคนในชุมชนมีจิตสำนึกร่วมกัน มีการเชื่อมโยงเครือข่ายในชุมชน สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นในชุมชนโดยเป็นความรับผิดชอบร่วมกันในฐานะสมาชิกของชุมชนที่จะช่วยให้ชุมชนสามารถรอดพ้นจากภาวะวิกฤตที่เกิดขึ้นได้ การสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนดังกล่าวคนในชุมชนจะต้องมีการเรียนรู้ร่วมกัน คิดร่วมกัน ทำร่วมกัน โดยเฉพาะการนำเอาภูมิปัญญาของชุมชนมาใช้เป็นปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนา ซึ่งในขณะนี้ชุมชนเองหลาย ๆ ชุมชนมีกองทุนต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในชุมชน/หมู่บ้านของตนเอง และชุมชนมีความจำเป็นที่จะต้องค้นหารูปแบบและแนวทางในการดำเนินงานของกองทุนต่าง ๆ ภายในหมู่บ้านเพื่อให้เกิดประโยชน์กับคนในหมู่บ้าน และกองทุนของหมู่บ้านที่มีอยู่จะต้องแก้ปัญหาและเป็นที่พึ่งของคนในหมู่บ้านได้อย่างแท้จริง

จากการดำเนินงานของกองทุนต่าง ๆ ที่ผ่านมาของหมู่ที่ 7 ตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสงพบว่ากองทุนของชุมชนที่มีสมาชิกร่วมระดมทุนจะมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ การดำเนินงานจะเป็นไปด้วยดีและประสบความสำเร็จ ขณะที่กองทุนที่เกิดจากนโยบายของรัฐ สมาชิกลงทุนเพียงเล็กน้อย ไม่มีการระดมทุนอย่างต่อเนื่องเช่น กองทุนหมู่บ้าน การดำเนินงานมักจะเจอกับปัญหาอุปสรรคที่ยังไม่สามารถหาทางออกได้ เนื่องจากสมาชิกขาดความรู้สึกเป็นเจ้าของ ขาดความรับผิดชอบ ผลที่เกิดขึ้นจะก่อให้เกิดความไม่มั่นคงขึ้นกับกองทุน ในที่สุดจะทำให้เกิดความแตกแยกขึ้นกับกองทุนต่างๆที่มีอยู่ในชุมชน ดังนั้นถ้าหากมีการรวมกองทุนต่าง ๆ ที่มีอยู่เข้าด้วยกัน และทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ จะสามารถเอื้อประโยชน์ให้กับคนในชุมชนได้เป็นอย่างดี

สภาพทั่วไปของหมู่บ้าน

บ้านคลองตุง หมู่ที่ 7 ตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นหมู่บ้านที่แยกตัวออกมาจากหมู่ที่ 1 เดิมเมื่อปี พ.ศ. 2534 เป็นหมู่บ้านที่อยู่ติดกับอำเภอรษฎา จังหวัดตรัง มีพื้นที่ทั้งหมด 800 ไร่ แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 5 เขต มีจำนวนครัวเรือน 140 ครัวเรือน จำนวนประชากรทั้งหมด 622 คน แยกเป็นประชากรผู้ชาย 270 คน ประชากรผู้หญิง 352 คน ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างและเกษตรกรรม

การดำเนินงานของหมู่บ้านที่ผ่านมา ได้มีการจัดตั้งกลุ่มกิจกรรมขึ้นมาจำนวน 6 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มกู้ยืมเพื่อการผลิต (โครงการกระตุ้นภาวะเศรษฐกิจชุมชน – มียาชาว่า)

2. กลุ่มธนาคารหมู่บ้าน ม.7
3. กลุ่มสตรี ม.7
4. กลุ่มรักษาความสงบ (ลาดตระเวน)
5. กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน ม.7 (กองทุน 1 ล้านบาท)
6. กลุ่ม อสม. ม.7

และในหมู่ที่ 7 ยังมีกลุ่มพิเศษที่ทางคณะกรรมการหมู่บ้านได้จัดตั้งขึ้นเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้าน คือ กลุ่มสภากาแฟสัจจะภายในหมู่บ้านเดือนละ 4 ครั้ง ซึ่งจะมีการหมุนเวียนกันไปตามหย่อมบ้านต่าง ๆ ทุกสัปดาห์

กลุ่มธนาคารหมู่บ้าน

ธนาคารหมู่บ้านเริ่มก่อตั้งเมื่อวันที่ 9 เมษายน 2544 โดยมีสมาชิกเริ่มก่อตั้งจำนวน 51 คน จำนวนเงินฝากเริ่มแรก 8,200 บาท ขณะนี้ถึงเดือนกรกฎาคม 2545 กลุ่มธนาคารหมู่บ้าน ม.7 มีสมาชิกทั้งหมด 132 คน มีเงินฝากสัจจะ 105,200 บาท ทางกลุ่มฯได้ปล่อยเงินกู้ให้สมาชิกได้กู้ในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 1 ต่อเดือน และปล่อยให้สมาชิกกู้ไปแล้ว 16 ราย เป็นเงิน 77,800 บาท

กองทุนข้าวสาร

หลังจากธนาคารหมู่บ้านได้ดำเนินการมาระยะหนึ่ง ได้เกิดกลุ่มกองทุนข้าวสารขึ้นภายในหมู่บ้าน โดยการรวมตัวของสมาชิกธนาคารหมู่บ้านจำนวน 26 คน มีเงินลงทุนจำนวน 2,600 บาท และได้ยืมเงินจากธนาคารหมู่บ้านจำนวน 15,000 บาทมาเป็นทุนหมุนเวียนในการดำเนินงาน จนถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2545 ได้จำหน่ายข้าวสารให้สมาชิกไปแล้วจำนวน 296 กระสอบ โดยมีเงินต้นทุน 143,530 บาท และมียอดสมาชิกกองทุนทั้งหมด 52 คน มีผู้ใช้บริการจากกลุ่มประมาณ 70 – 80 คน และทางกลุ่มคาดว่าจะมีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

กองทุนหมู่บ้าน

กองทุนหมู่บ้านหมู่ที่ 7 บ้านกะปางจัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2544 โดยมีสมาชิกเริ่มต้นจำนวน 92 คน มีการระดมทุนจากสมาชิกจำนวน 4,200 บาท ปัจจุบันมีสมาชิก 132 คน มีสมาชิกกู้ทั้งหมด 25 ราย เป็นเงินทั้งสิ้น 985,000 บาท โดยการกู้ของสมาชิกมีทั้งลักษณะที่กู้เป็นรายเดือน ราย 3 เดือน ราย 6 เดือน และรายปี ปัจจุบันสมาชิกที่กู้ไปแล้วไม่ชำระเงินกู้ตามเงื่อนไขของกลุ่มตามที่ได้ตกลงกันไว้จำนวน 7 คน ซึ่งสมาชิกที่ผิดเงื่อนไขดังกล่าวไม่ได้เป็นสมาชิกของธนาคารหมู่บ้าน ขณะนี้ทางคณะกรรมการบริหารกองทุนหมู่บ้านหมู่ที่ 7 ตำบลกะปางได้มีมติให้ระงับการกู้ยืมชั่วคราว จนกว่ามีแนวโน้มว่าจะดีขึ้น

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นว่า หมู่ที่ 7 ตำบลกะปาง มีกองทุนต่าง ๆ ในหมู่บ้านที่หลากหลาย โดยเฉพาะกองทุนหลัก ๆ 3 กองทุนคือ กองทุนหมู่บ้าน ธนาคารหมู่บ้าน และกองทุนข้าวสาร พบว่า

การดำเนินงานที่ผ่านมาต่างคนต่างก็ทำกันไป การทำงานมีการซ้ำซ้อนกันไปมา ทำให้การดำเนินงานของกองทุนขาดประสิทธิภาพ ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของสมาชิกได้จริง คณะกรรมการและทีมวิจัยจึงมีความต้องการที่จะรวมกองทุนดังกล่าวเป็นกองทุนเดียวกัน เพื่อให้เกิดการบูรณาการและให้การดำเนินงานของกองทุนมีความเป็นเอกภาพสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อตอบสนองความต้องการของสมาชิกได้อย่างแท้จริง จึงเสนอโครงการวิจัยนี้ขึ้น

คำถามการวิจัย

การดำเนินงานของกองทุนในหมู่บ้านบ้านกะปางให้เป็นเอกภาพและตอบสนองความต้องการของสมาชิกได้จริง มีแนวทางอย่างไร ?

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานของกองทุนต่าง ๆ ในหมู่บ้าน
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ทำให้การรวมกลุ่มกองทุนประสบความสำเร็จ
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการกลุ่มกองทุนให้มีเอกภาพ และมีประสิทธิภาพ
4. เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรการเงินในชุมชน

ประเด็นในการวิจัย

1. สรุปบทเรียนการดำเนินงานของธนาคารหมู่บ้าน, กองทุนหมู่บ้าน, กองทุนข้าวสารในเรื่องความเป็นมา กิจกรรม การบริหารจัดการ ผลที่เกิดขึ้น และปัญหาอุปสรรค
2. ค้นหาปัจจัย / รูปแบบที่ทำให้การรวมกลุ่มกองทุนประสบความสำเร็จ (รูปแบบการบริหาร, โครงสร้างกรรมการ, กิจกรรม)
3. ทดลองดำเนินการจากผลการศึกษาที่ค้นพบ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้บทสรุปการดำเนินงานของกองทุน 3 กองทุนที่บ้านกะปาง
2. ทราบรูปแบบและแนวทางในการรวมกองทุนหมู่บ้าน ธนาคารหมู่บ้าน และกองทุนข้าวสารเข้าด้วยกันเพื่อความเป็นเอกภาพในการดำเนินงาน
3. เกิดการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างคณะกรรมการกองทุนต่าง ๆ ของหมู่บ้านกับทีมวิจัย
4. คณะกรรมการของกองทุนทั้ง 3 ได้รับการพัฒนาศักยภาพในการดำเนินงาน

บทที่ 2 วิธีดำเนินการวิจัย

พื้นที่ศึกษา

บ้านกะปาง หมู่ที่ 7 ตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ทีมวิจัย ทีมงานวิจัยมีทั้งหมด 15 คน โดยมีประวัติและบทบาทหน้าที่ดังนี้

ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง ในทีมวิจัย	ที่อยู่	อายุ	การศึกษา	อาชีพ	บทบาทหน้าที่ในชุมชน
1.นายเจริญ สุตรักษ์	หัวหน้าโครงการ	244 ม.7 ต.กะปาง อ.ทุ่งสง จ.นครศรีฯ	42	ป.4	ทำสวน	ประธานธนาคารหมู่บ้าน/ กรรมการหมู่บ้าน
2.นายเสวี รัตนพันธ์	ทีมวิจัย	42 ม.7 ต.กะปาง อ.ทุ่งสง จ.นครศรีฯ	43	ม.ศ.3	ทำสวน	ผ.ม.ญ ฝ่ายปกครอง/ เหรียญกิตติมศักดิ์หมู่บ้าน
3.นายปรีชา ชูกร	ทีมวิจัย	44 ม.7 ต.กะปาง อ.ทุ่งสง จ.นครศรีฯ	52	ป.4	ทำสวน	ผ.ม.ญ ฝ่ายป้องกันและ ปราบปราม
4.นายประภาส แก้วอุดม	ทีมวิจัย	57 ม.7 ต.กะปาง อ.ทุ่งสง จ.นครศรีฯ	44	ป.4	ทำสวน	ผ.ม.ญ ฝ่ายป้องกันและ ปราบปราม
5.นายนิยม ศรีสวัสดิ์	ทีมวิจัย	42 ม.7 ต.กะปาง อ.ทุ่งสง จ.นครศรีฯ	42	ม.ศ.3	ทำสวน	ผ.ญ ที่ปรึกษากองทุน
6.นายทวี พลฤทธิ์	ทีมวิจัย	60 ม.7 ต.กะปาง อ.ทุ่งสง จ.นครศรีฯ	44	ป.4	ทำสวน	ผ.ม.ญ ฝ่ายปกครอง
7.นายสาโรจน์ ไกรระจ่าง	ทีมวิจัย	193 ม.7 ต.กะปาง อ.ทุ่งสง จ.นครศรีฯ	26	ม.3	ทำสวน	เลขากองทุนหมู่บ้าน
8.นายจ้านงค์ ยอกแก้ว	ทีมวิจัย	31 ม.7 ต.กะปาง อ.ทุ่งสง จ.นครศรีฯ	48	ป.4	ทำสวน	เหรียญกิตติมศักดิ์หมู่บ้าน
9.นายพิเชษฐ ชูกร	ทีมวิจัย	160 ม.7 ต.กะปาง อ.ทุ่งสง จ.นครศรีฯ	30	ม.6	ทำสวน	ปชส.กองทุนข้าวสาร
10.ร.ต.สำรอง ทองอยู่	ทีมวิจัย	1 ม.7 ต.กะปาง อ.ทุ่งสง จ.นครศรีฯ	38	ปวส.	รับราชการ	ที่ปรึกษากองทุนหมู่บ้าน
11.นางระพิน พันชนะ	ทีมวิจัย	97 ม.7 ต.กะปาง อ.ทุ่งสง จ.นครศรีฯ	43	ม.ศ.3	ทำสวน	อสม./ รองประธานกองทุน หมู่บ้าน
12.นายพรเทพ สุขศรีแก้ว	ทีมวิจัย	40 ม.7 ต.กะปาง อ.ทุ่งสง จ.นครศรีฯ	28	ปริญญาตรี	พนักงาน บริษัท	ประธานกองทุนหมู่บ้าน
13.นางจรัสศรี แก้วอุดม	ทีมวิจัย	7 ม.7 ต.กะปาง อ.ทุ่งสง จ.นครศรีฯ	44	ม.ศ.3	ทำสวน	กรรมการกองทุนหมู่บ้าน
14.นายยงยุทธ เจริญฤทธิ์	ทีมวิจัย	199 ม.7 ต.กะปาง อ.ทุ่งสง จ.นครศรีฯ	38	ม.6	ทำสวน	ประธานที่ปรึกษากองทุน หมู่บ้าน
15.นายปราโมทย์ เพ็ชรสัง	ทีมวิจัย	63 ม.7 ต.กะปาง อ.ทุ่งสง จ.นครศรีฯ	36	ม.6	ทำสวน	ที่ปรึกษากองทุนข้าวสาร

ขอบเขตการวิจัย

1. ดำเนินการในพื้นที่บ้านกะปางหมู่ที่ 7 ตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. กลุ่มเป้าหมายที่ศึกษา มีดังนี้
 - 2.1 ธนาคารหมู่บ้านบ้านกะปาง
 - 2.2 กองทุนหมู่บ้านบ้านกะปาง
 - 2.3 กองทุนข้าวสารบ้านกะปาง

แหล่งข้อมูล

1. เอกสารการดำเนินงานของกลุ่ม ทะเบียน บัญชี การเงินของแต่ละกองทุน บันทึกการประชุม
2. กรรมการของกองทุนทั้ง 3 กองทุน
3. สมาชิกของกองทุนทั้ง 3 กองทุน

วิธีการเก็บข้อมูล

1. เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ใช้วิธีการเก็บแบบเดาสุ่มจากสมาชิกบางส่วนของกลุ่ม ประมาณร้อยละ 60 ของสมาชิกทั้งหมด
2. เก็บข้อมูลโดยการสนทนาเป็นรายบุคคลทั้งคนที่เป็สมาชิกกองทุนมาก่อน และที่ตอนนีได้ลาออกไปจากสมาชิกแล้ว
3. เก็บข้อมูลจากการจัดให้มีเวทีประชุมพูดคุยกันในระหว่างกรรมการเอง และเวทีประชุมระหว่างกรรมการและสมาชิกกองทุน รวมถึงการประชุมประจำเดือนของหมู่บ้าน
4. เก็บข้อมูลจากการศึกษาเอกสารของกลุ่ม ซึ่งประกอบด้วย เอกสารทะเบียนกลุ่ม เอกสารการเงิน บันทึกการประชุม โดยได้แบ่งทีมวิจัยออกเป็น 3 ทีมในการศึกษาเอกสาร (ทีมที่ 1 ศึกษาเอกสารของธนาคารหมู่บ้าน ทีมที่ 2 ศึกษาเอกสารของกองทุนหมู่บ้าน และทีมที่ 3 ศึกษาเอกสารของกลุ่มข้าวสาร) โดยแต่ละทีมนำผลการศึกษามาสรุปให้กับทีมวิจัยกลาง
5. การศึกษาดูงาน ทีมวิจัยจะไปศึกษาดูงานการดำเนินงานกองทุนของชุมชนต้นแบบธนาคารหมู่บ้านบ้านไสล้านสาขา 2 ตำบลเขาขาว อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งทีมวิจัยจะไปศึกษาเรื่องการบริหารจัดการและรูปแบบการดำเนินงานของกองทุนสวัสดิการเพื่อจะได้นำมาเป็นแนวทางปรับใช้กับการดำเนินงานกองทุนของหมู่บ้านกะปางต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของทีมวิจัยบ้านกะปาง ทีมวิจัยจะใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการจัดให้มีเวทีประชุมคณะกรรมการกองทุนต่างๆของหมู่บ้าน และทีมวิจัยร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูล โดยการเอาข้อมูลที่เป็นข้อค้นพบจากการศึกษาเอกสารการดำเนินงานของกองทุน จากการจัดเวทีสรุปทเรียน และการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์สมาชิกร่วมกันเพื่อหาจุดอ่อน จุดแข็งและปัญหา

อุปสรรคในการดำเนินงานกองทุนที่ผ่านมา และได้จุดอ่อนจุดแข็งจากการดำเนินงานที่ผ่านมาของกองทุนแล้ว ทางทีมวิจัยและคณะกรรมการดำเนินงานกองทุนช่วยกันหาแนวทางแก้จุดอ่อนและปัญหาการดำเนินงานที่ผ่านมาของกองทุนต่างๆ รวมทั้งคิดค้นรูปแบบการดำเนินงานกองทุนของบ้านกะปางให้มีประสิทธิภาพเพื่อตอบสนองความต้องการของสมาชิก และร่วมกันปรับทิศทางการดำเนินงานกองทุนทั้งสามให้มีทิศทางในการดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกันทั้งในปัจจุบันและต่อไปข้างหน้าเพื่อให้เป็นบรรทัดฐานในการดำเนินงานของคณะกรรมการชุดต่อไป

ระยะเวลาในการศึกษา

ทางทีมวิจัยบ้านกะปางได้ใช้ระยะเวลาในการศึกษาทั้งหมด 12 เดือน โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2545 ถึงวันที่ 30 พฤศจิกายน 2546

งบประมาณที่ใช้ในการศึกษา

งบประมาณที่ใช้ในการศึกษาจำนวน 50,000 บาท

บทที่ 3

ผลการศึกษา

ประวัติของหมู่บ้าน

ชื่อบ้านกะปางได้มาจากชื่อต้นไม้"อินทนิล"ที่มีปาง 7 ปางตามที่เล่าขานกันมา เป็นต้นไม้เนื้อแข็ง คล้ายต้นตะแบกมีดอกชมพูอ่อนพบตามสถานที่ทั่วไป ต้นอินทนิลด้านนี้ใหญ่มาก ลักษณะที่สำคัญคือ เป็นต้นไม้ที่มีรากงอกขวางลำคลองที่กั้นเขตแดนระหว่างอำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช และ อำเภอห้วยยอด (ปัจจุบันเป็นอำเภอรัชฎา) จังหวัดตรังมาก่อน ดังนั้นชาวบ้านสมัยก่อนเรียกคลองนี้ว่า คลองปาง ซึ่งใช้เป็นแนวเขตสำหรับบ้านกะปาง หมู่ที่ 7 ตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช อีกฝั่งคลองเรียกว่า ตำบลคลองปาง (หรือเทศบาลคลองปางปัจจุบัน) ติดเขตอำเภอรัชฎา จังหวัดตรัง จากคำบอกเล่ากันต่อๆ มาจนถึงทุกวันนี้ บ้านปางก็ยังเป็นบ้านกะปางเช่นเดิม โดยเปลี่ยนจากบ้านปาง [ภาษาถิ่น] เป็นบ้านกะปาง

หมู่ที่ 7 บ้านกะปางเป็นหมู่บ้านที่แยกตัวออกมาเมื่อปี พ.ศ. 2536 บ้านกะปางเดิมเป็นหมู่ที่ 1 เป็นหมู่บ้านเก่าแก่ 3 ชั่วอายุคนหรือประมาณ 200 – 300 ปีมาแล้ว เนื่องจากมีจำนวนประชากรมาก หมู่บ้านเดิมไม่สามารถดูแลได้ทั่วถึง เมื่อได้แยกตัวออกมาเป็นหมู่ที่ 7 แล้ว ทางอำเภอก็ได้เข้ามาดำเนินการให้มีการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน โดยผู้ใหญ่บ้านคนแรกของหมู่ที่ 7 คือนายประภาส แก้วอุดม จนเมื่อถึงปีพ.ศ. 2541 เกิดความขัดแย้งระหว่างผู้นำในหมู่บ้าน เกิดความไม่ลงรอยกันเนื่องจากปัญหาส่วนตัว ทำให้ทางอำเภอสั่งปลดผู้ใหญ่บ้านออกจากตำแหน่ง ส่งผลให้หมู่ที่ 7 บ้านกะปางในขณะนั้นว่างตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านในปี พ.ศ. 2542 - 2543 หมู่ที่ 7 บ้านกะปางไม่มีตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน ทางอำเภอได้สั่งการให้นายวิมล กำแพงซึ่งเป็นผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 5 ตำบลกะปางรักษาการแทน ในช่วงนี้ชาวบ้านในหมู่บ้านจะต้องแก้ปัญหาต่างๆ ของตัวเอง เมื่อเกิดปัญหาขึ้นมาไม่สามารถพึ่งพาผู้นำหมู่บ้านได้ ชาวบ้านไม่ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารของทางราชการ ถ้าหากว่าสมาชิกในหมู่บ้านเกิดปัญหาที่หนักๆ หรือรุนแรงก็จะหันไปพึ่งโรงพัก จนมาถึงวันที่ 4 พฤษภาคม พ.ศ. 2544 ทางอำเภอก็ได้เข้ามาดำเนินการให้มีการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านขึ้นมา โดยนายน้อม ศรีสวัสดิ์ ผู้ใหญ่บ้านคนปัจจุบันได้รับการเลือกตั้งให้เป็นผู้ใหญ่บ้านคนที่ 2 ของหมู่ที่ 7

สภาพทั่วไปของบ้านกะปาง

1. สภาพทางกายภาพ

บ้านกะปางหมู่ที่ 7 ตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช อยู่ห่างจาก อำเภอทุ่งสง 18 กิโลเมตร แบ่งเขตการดูแลออกเป็น 5 เขต คือ 1) เขตบ้านออกถนน 2) เขตบ้านตกถนน 3) เขตบ้านควนแดง 4) เขตบ้านกะปาง และ 5) เขตบ้านออก

1.1 ขนาดและอาณาเขต

บ้านกะปางมีเนื้อที่ประมาณ 800 ไร่ มีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ	ทิศเขต	คูค่ายทหาร พล ร.5
ทิศใต้	ทิศเขต	คลองปางที่กั้นระหว่างจังหวัดนครศรีธรรมราชและจังหวัดตรัง
ทิศตะวันออก	ทิศเขต	คลองลำโลมเขตระหว่างหมู่ที่ 7 และหมู่ที่ 1 ตำบลกะปาง
ทิศตะวันตก	ทิศเขต	ถนนรถไฟและเขตหมู่ที่ 7 และหมู่ที่ 3 ตำบลกะปาง

1.2 ภูมิประเทศ

ภูมิประเทศของบ้านกะปางเป็นพื้นที่ราบ พื้นดินส่วนใหญ่เป็นดินร่วนเหมาะสำหรับทำการเกษตร ปลูกผัก ทำสวนยาง สวนผลไม้ เช่น เงาะ ทุเรียน มีลำธารธรรมชาติ 2 สาย สายแรก เรียกว่า คลองปาง เป็นคลองกั้นเขตแดนระหว่างจังหวัดนครศรีธรรมราชและจังหวัดตรัง มีแนวเขตตลอดระหว่างตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง และหนองบัว ตำบลคลองปาง อำเภอธำรง จังหวัดตรัง มีน้ำไหลผ่านตลอดปี ต้นน้ำเกิดจากน้ำตกซึ่งมีต้นไม้อุดมอยู่มากมาย น้ำในคลองปางจึงไม่แห้ง ชาวบ้านได้ใช้น้ำคลองปางทำการเกษตรและเป็นน้ำกินน้ำใช้ นับเป็นคลองที่มีความสำคัญคลองหนึ่งของจังหวัดนครศรีธรรมราช สายที่ 2 เรียกว่า คลองลำโลม แยกมาจากคลองตุก แบ่งเขตหมู่บ้านระหว่างหมู่ที่ 1 และหมู่ที่ 7 ตำบลกะปาง เส้นทางน้ำไหลออกที่ตำบลเขาโรไปออกคลองใหญ่เช่นกัน คลองลำโลมมีความตื้นเขินมาก ฤดูแล้งน้ำแห้ง ชาวบ้านคิดว่าน่าจะมีการลอกคลองสายนี้ เพื่อให้มีน้ำตลอดปี แต่ยังขาดงบประมาณอยู่ ทางอบต.ก็มั่งงบประมาณไม่เพียงพอ ต้องชะลอโครงการไว้ก่อน จนกว่าจะมีงบประมาณ

2. สภาพทางสังคม

หมู่ที่ 7 มีจำนวนประชากร 149 ครัวเรือน ทั้งสิ้น 731 คน ตั้งบ้านเรือนอยู่ระหว่างสองข้างทางบริเวณริมคลองปางตลอดหมู่บ้าน โดยตั้งบ้านเรือนอยู่บริเวณนี้มาเป็นเวลาประมาณ 150 ปี ประชากรส่วนใหญ่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธร้อยละ 99 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 1 นับถือศาสนาคริสต์ ในหมู่บ้านไม่มีวัด ไม่มีโรงเรียน และสถานีนอนามัย ชาวบ้านต้องไปเรียนหนังสือที่โรงเรียนบ้านคลองตุก และใช้บริการสาธารณสุขที่สถานีนอนามัยบ้านคลองตุก

3. เศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ

อาชีพหลักของประชากรหมู่ที่ 7 บ้านกะปางคือ ทำสวนยางพารา และทำสวนผลไม้บ้างเล็กน้อย ในระยะหลัง รายได้หลักมาจากอาชีพทำสวนยางพารา โดยมีอาชีพเสริมคือค้าขายเล็กๆน้อยๆ นอกจากนั้นชาวบ้านในหมู่ที่ 7 บ้านกะปางบางส่วนประกอบอาชีพรับจ้างซึ่งเป็นอาชีพรองหรืออาชีพเสริมจากทำสวนยางพาราและค้าขาย โดยชาวบ้านในหมู่บ้านได้ออกไปทำอาชีพเสริมหลังจากเสร็จจากการทำสวนยางซึ่งทำในตอนกลางคืนและช่วงเช้าของแต่ละวัน และในวันที่หยุดจากการทำสวนยางโดยชาวบ้านจะเข้าไปทำงานรับจ้างในตลาดกะปางและบางส่วนก็ออกไปทำงานในอำเภอทุ่งสง ซึ่งอาชีพรับจ้างที่พวกเขาทำก็มีก่อสร้าง รับจ้างทั่วไปตามโรงงานทำไม้ยางพารา และขับรถจักรยานยนต์

รับจ้างตามความถนัดของแต่ละบุคคล เพราะเนื่องจากว่าบางคนคิดว่าอาชีพทำสวนยางพารายังไม่พอค่าใช้จ่ายในครอบครัว

4. การคมนาคม

เส้นทางคมนาคมสายหลักที่ใช้เดินทางออกจากหมู่บ้านคือสายเข้าโรงเรียนบ้านคลองตึกหมู่ที่ 7 หมู่ที่ 1 และหมู่ที่ 4 ตำบลน้ำตกระยะทาง 14 กิโลเมตร จากถนนบ่อล้อ - ลำทับเข้าถึงหมู่ที่ 4 ถ้าตลอดตำบลน้ำตก โดยการเดินทางเข้าหมู่บ้าน มีรถจักรยานยนต์รับจ้างประมาณ 20 คัน และรถยนต์ส่วนตัวของคนในหมู่บ้านประมาณ 5 คัน นอกจากนั้นสมาชิกในหมู่บ้านจะมีรถจักรยานยนต์ใช้กันเกือบทุกบ้าน ถนนเป็นดินลูกรัง เส้นทางในหมู่บ้านมี 3 สาย คือ 1) สายควนแต้ว 2) สายรอบค่าย และ 3) สายเลียบคลองปาง ซึ่งถนนจะมีลักษณะเชื่อมเข้าหากันทั้ง 3 สาย

ความเป็นมาของกองทุนต่างๆในหมู่บ้าน

เดือนมีนาคม พ.ศ. 2544 รัฐบาลได้มีนโยบายให้มีการจัดตั้งประชาคมขึ้น ทำให้ชาวบ้านได้มารวมตัวกันโดยมีแกนนำประมาณ 15 คนใช้ชื่อว่า ประชาคมหมู่บ้าน แกนนำในการทำงานแบบประชาคมดังกล่าวมาประชุมร่วมกันโดยมีเป้าหมายคือหาแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้าน และมีการร่วมกันกำหนดทิศทางที่จะให้มีการตั้งกลุ่มกองทุนขึ้นมาในหมู่บ้านเพื่อที่จะตั้งรับในการบริหารกองทุนต่างๆจากรัฐบาล เมื่อแกนนำได้มีการตั้งประชาคมหมู่บ้านเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็เขียนโครงการเพื่อเสนอขอรับการสนับสนุนเงินกระตุ้นเศรษฐกิจ (มียาชาว่า) จากองค์การบริหารส่วนตำบลกะปาง โดยการจัดตั้งเป็น "กลุ่มเงินกู้เพื่อการผลิต" มีสมาชิกก่อตั้งจำนวน 36 คน ลงหุ้นร่วมกันคนละ 120 บาท เงินที่สมาชิกลงหุ้นแยกเป็นสองส่วนคือ 100 บาทเป็นค่าหุ้นของสมาชิก และ 20 บาทเป็นค่าธรรมเนียมในการสมัครสมาชิก กลุ่มจะใช้เป็นเงินค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน รวมเงินที่ได้จากการลงหุ้นร่วมกันของสมาชิกทั้งหมดจำนวน 4,320 บาท โดยมีคณะกรรมการดำเนินงานจำนวน 10 คน คือ 1) นายน้อม ศรีสวัสดิ์ 2) นายเจริญ สุตรักษ์ 3) นายเสวี รัตนพันธ์ 4) นายเล็ก ชูเมฆา 5) นางระพิน พันชนะ 6) นายทวี พลฤทธิ์ 7) นายจำนง ยอดแก้ว 8) นายปรีชา ชูกร 9) นายสาโรจน์ ใจกระจ่าง และ 10) นางสาวรี เรืองฤทธิ์ เมื่อสมาชิกลงหุ้นแล้วก็สามารถกู้เงินได้คนละ 3,000 บาท โดยกลุ่มคิดดอกเบี้ยร้อยละ 2 บาทต่อเดือน ในเดือนแรกสมาชิกสามารถกู้ได้ทั้งหมด 34 คน เป็นเงินจำนวน 102,000 บาท เมื่อกลุ่มดำเนินงานมาครบ 1 ปี กรรมการเห็นว่ารูปแบบการบริหารโดยที่สมาชิกลงหุ้นเพียง 100 บาทแล้วสามารถกู้เงินจากกลุ่มได้จำนวน 3,000 บาทเป็นการดำเนินงานที่มีความเสี่ยง กลุ่มไม่มีหลักประกันว่าจะได้เงินคืนหรือไม่ เป็นการเสี่ยงต่อการที่เงินจะสูญหาย ซึ่งผลการดำเนินงานพบว่าสมาชิกสองรายที่ทำผิดสัญญาคือกู้เงินไปแล้วไม่ชำระคืนกับกลุ่ม กรรมการดำเนินงานจึงมีความเห็นร่วมกันว่าน่าจะมีรูปแบบการดำเนินงานแบบอื่นๆที่มีประสิทธิภาพมากกว่า โดยทุกคนมีความคิดตรงกันว่าควรตั้งธนาคารหมู่บ้านเพื่อเป็นที่รวมคน รวมเงินของหมู่บ้าน และกำหนดให้มีการไปศึกษาดูงานว่าจะทำกันอย่างไร จากการดูงาน 2 แห่ง คือ ที่องค์กรเครือข่ายการเงินชาวบ้านเมืองนคร และที่ธนาคารหมู่บ้านบ้านปายาง ตำบล

เกาะจันทร์ อำเภอชะอวด แคนนำได้นำแนวคิดที่ได้จากการศึกษาดูงานมาเป็นแนวทางในการริเริ่มการทำงานในหมู่บ้าน โดยได้จัดตั้งธนาคารหมู่บ้านเป็นกองทุนประเดิมเริ่มแรกของหมู่ที่ 7 บ้านกะปาง ต่อมาก็มีกองทุนข้าวสารที่เป็นผลต่อเนื่องจากการทำธนาคารหมู่บ้าน และมีกองทุนหมู่บ้านที่มาจากนโยบายของรัฐบาลตามลำดับ ซึ่งรายละเอียดของกองทุนต่างๆในหมู่บ้านกะปางมีดังต่อไปนี้

1. ธนาคารหมู่บ้าน

ความเป็นมาของธนาคารหมู่บ้าน

แคนนำได้ไปศึกษาดูงานการดำเนินงานขององค์กรเครือข่ายการเงินชาวบ้านเมืองนครในวันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545 และศึกษาการดำเนินงานของธนาคารหมู่บ้านบ้านปายาง ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอชะอวดในวันที่ 21 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545 ประกอบด้วย 1) นายเจริญ สุตรักษ์ 2) นายทวี พลฤทธิ์ 3) นายจ่านง ยอดแก้ว และ 4) นายสุรินทร์ สุตรักษ์ โดยไปขอคำแนะนำแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้านว่าจะทำอย่างไรในกรณีที่หมู่บ้านยังไม่มีกลุ่มองค์กร และศึกษาเรื่องรูปแบบในการดำเนินงานกลุ่มการเงินและขั้นตอนในการดำเนินงานของธนาคารหมู่บ้าน (การฝาก, การถอน, การกู้, การรับเงิน, การทำบัญชี, การจ่ายเงินกู้, ฯลฯ) จากองค์กรเครือข่ายการเงินชาวบ้านเมืองนคร โดยแคนนำได้ความรู้จากการดูงานในครั้งนี้ว่า แนวทางการพัฒนาหมู่บ้านให้มีประโยชน์กับสมาชิกนั้นจะต้องให้สมาชิกในหมู่บ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาด้วย ส่วนในกรณีของหมู่บ้านที่ยังไม่มีกลุ่มฯทางเครือข่ายการเงินชาวบ้านเมืองนครแนะนำว่า ให้หมู่บ้านกลับไปรวมตัวจัดทำประชาคมหมู่บ้านและให้มีการรวมกลุ่มและฝากเงินร่วมกัน ซึ่งแคนนำที่ไปดูงานได้กลับมาเล่าให้แคนนำคนอื่นๆฟัง และมีความเห็นร่วมกันว่า หมู่ที่ 7 บ้านกะปางก็สามารถดำเนินการได้ตามที่ได้รับคำแนะนำมา ส่วนการไปศึกษาดูงานที่ธนาคารหมู่บ้านบ้านปายาง ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอชะอวด ได้รับความรู้ว่า การที่หมู่บ้านมีธนาคารหรือกองทุนภายในหมู่บ้าน ทำให้สมาชิกในหมู่บ้านไม่ต้องกู้เงินที่มีอัตราดอกเบี้ยแพงร้อยละ 5 - 10 แต่สมาชิกสามารถช่วยเหลือกันเองภายในหมู่บ้านได้ ช่วยให้สมาชิกมีแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ และดอกเบี้ยที่สมาชิกจ่ายให้กับกลุ่มก็สามารถนำกลับมาปันผลคืนให้สมาชิกผู้กู้ได้อีกด้วย นอกจากนั้นก็ยังได้ความรู้ในเรื่องขั้นตอนการทำงานของธนาคารหมู่บ้านเพื่อที่จะนำกลับมาทำในหมู่ที่ 7 บ้านกะปางได้ด้วย ซึ่งจากการที่แคนนำได้ไปศึกษาดูงานจากทั้งสองที่ก็กลับมาสรุปร่วมกันว่า แนวทางดังกล่าวหมู่ที่ 7 บ้านกะปางสามารถดำเนินการได้ แต่ที่ผ่านมายังขาดแคนนำในการทำงาน และได้ข้อตกลงร่วมกันว่า จะต้องตั้งธนาคารหมู่บ้านเพื่อเป็นที่รวมคนและเป็นกองทุนของหมู่บ้าน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการให้สมาชิกรู้จักเก็บออมและเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านสำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ และให้สมาชิกรู้จักรับผิดชอบหน้าที่

หลังจากกลับจากศึกษาดูงาน แคนนำที่ไปศึกษาดูงานได้ร่วมกับแคนนำของประชาคมหมู่บ้าน และคณะกรรมการดำเนินงานกลุ่มเงินกู้เพื่อการผลิตได้ร่วมกันจัดตั้งเป็นธนาคารหมู่บ้านขึ้นเมื่อวันที่ 8 มีนาคม พ.ศ. 2545 โดยมีสมาชิกเริ่มก่อตั้งจำนวน 56 คน จำนวนเงินฝากเริ่มแรก 5,600 บาท

มีการคัดเลือกคณะกรรมการบริหารขึ้นมา 1 ชุดจำนวน 13 คน ประกอบด้วย

1. นายเจริญ สุตรักษ์	ประธาน
2. นายเล็ก ชูเมฆา	รองประธาน
3. นายวิเชียร ชูกร	รองประธาน
4. นายจำนง ยอดแก้ว	เหรัญญิก
5. นายเสวี รัตนพันธ์	เลขานุการ
6. นายปรีชา ชูกร	ผู้จัดการ
7. นายสุเทพ สุขศรีแก้ว	ประชาสัมพันธ์
8. นายลอบ ทองวาง	กรรมการ
9. นางระพิน พันชนะ	กรรมการ
10. นายสาโรจน์ ใจกระจ่าง	กรรมการ
11. นางสาวี เรืองฤทธิ์	กรรมการ
12. นายประภาส แก้วอุดม	กรรมการ
13. นายสุนัน มากเพ็ง	กรรมการ

และมีกรรมการที่ปรึกษา ดังนี้

1. นายน้อม ศรีสวัสดิ์
2. ร.ต.สำรอง ทองอยู่
3. นายประยุทธ์ ยอดแก้ว
4. นายยงยุทธ เรืองฤทธิ์
5. นายปราโมทย์ เพ็งสังข์

กรรมการบริหารชุดนี้มีวาระในการดำเนินงาน 2 ปี และกำหนดให้มีการเลือกตั้งใหม่เมื่อครบวาระทุก ๆ 2 ปี โดยสมาชิกสามารถเลือกคณะกรรมการคนเดิมกลับเข้ามาดำเนินงานได้อีก ถ้าเห็นว่ากรรมการคนดังกล่าวมีคุณสมบัติตรงตามที่สมาชิกในหมู่บ้านเห็นสมควร คือมีความโปร่งใส ไม่เป็นคนเห็นแก่ผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ของพวกพ้อง แต่ต้องยึดผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง และสามารถที่จะบริหารธนาคารหมู่บ้านให้เดินไปข้างหน้าและมีการพัฒนาที่ดีขึ้นได้

หลังได้กรรมการครบชุดแล้ว กรรมการได้นำเงินไปฝากกับธนาคารออมสิน สาขาทุ่งสง มีรายชื่อผู้ฝาก 3 คน คือ 1) นายเจริญ สุตรักษ์ 2) นายเสวี รัตนพันธ์ และ 3) นายจำนง ยอดแก้ว โดยมีผู้มีอำนาจลงลายมือชื่อถอนได้ 2 ใน 3 คน

สำหรับเงินที่ได้รับจากการฝากสะสมของสมาชิก ทางคณะกรรมการดำเนินงานของธนาคารหมู่บ้านได้นำไปฝากธนาคารทุกเดือนโดยยังไม่มีมีการปล่อยให้สมาชิกกู้ในช่วงปีแรก เมื่อย่างเข้าปีที่ 2 เงินมีชาวาทที่ทางรัฐบาลสนับสนุนผ่านทาง อบต.นั้นทางคณะกรรมการและประชาคมหมู่บ้านเห็น

ประชุมกันเห็นสมควรว่าน่าจะนำเงินดังกล่าวเข้ามารวมกับเงินของธนาคารหมู่บ้านเพื่อต่อยอดเงินของธนาคารหมู่บ้านให้มากขึ้นและลดความเสี่ยงในการปล่อยกู้ให้สมาชิกด้วย ทางคณะกรรมการธนาคารหมู่บ้านจึงได้ร่างระเบียบการกู้ให้ชัดเจนว่า สมาชิกสามารถกู้เงินจากธนาคารหมู่บ้านเป็นเงิน จำนวนสองเท่าของเงินฝากสะสมของผู้กู้รวมกับเงินฝากสะสมของผู้ค้ำประกัน ตัวอย่างเช่น ผู้กู้มีเงินฝากสะสมรวมทั้งเงินฝากสะสมของผู้ค้ำประกันเป็นจำนวนเงิน 3,000 บาท ทางธนาคารจะอนุมัติเงินกู้ให้ผู้กู้ได้ไม่เกิน 6,000 บาท โดยคิดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ร้อยละ 1 บาทต่อเดือน เพื่อป้องกันความเสี่ยงของธนาคารหมู่บ้านและเพื่อรักษาลประโยชน์ของสมาชิกที่มีการทำกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่องทุกเดือน

ระเบียบข้อบังคับ

1. สมาชิก

1.1 สมาชิกสามัญ ผู้มีความประสงค์สมัครเป็นสมาชิก ต้องเขียนใบสมัครและชำระค่าหุ้น พร้อมค่าธรรมเนียมแรกเข้า 20 บาท เพื่อใช้ในการซื้ออุปกรณ์เครื่องเขียนของธนาคารเอง

1.2 สมาชิกวิสามัญ เป็นผู้เห็นด้วยกับหลักการและช่วยเหลือกิจกรรมของธนาคารหมู่บ้าน โดยได้รับเชิญเป็นที่ปรึกษา

1.3 สมาชิกกลุ่มธนาคารถ้าหากลาออกจากสมาชิกแล้ว จะสมัครเป็นสมาชิกกลุ่มได้อีก ต้องไม่น้อยกว่า 1 ปี

2. การถือหุ้น

หุ้นธนาคารหมู่บ้านทุกประเภทมีมูลค่าหุ้นละ 10 บาท

1.1 หุ้นแรกเข้า (รช.) ผู้ถือหุ้นแรกเข้าต้องถือหุ้นอย่างต่ำ 10 หุ้น อย่างสูงไม่จำกัด

1.2 หุ้นรายได้เพิ่ม (รด.) สมาชิกถือสัจจะตัวเองว่า ถ้ามีรายได้ต้องมาถือหุ้นธนาคาร ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 10 ของรายได้

1.3 หุ้นกู้ยืม (กย.) ในการกู้ยืมเงินจากธนาคารทุกครั้ง ผู้กู้ต้องถือหุ้นไว้ร้อยละ 10

1.4 หุ้นพิเศษ (พ) หากมีรายได้จากทางใด สามารถถือหุ้นพิเศษไว้กับธนาคารได้โดยไม่จำกัดจำนวน แต่ถ้าถือหุ้นไว้ไม่ครบ 12 เดือนแล้วถอนหุ้นออกไป ทางธนาคารจะไม่มีเงินปันผลในเมื่อครบ 12 เดือน จึงได้เงินปันผลเหมือนหุ้นอื่น ๆ

3. การฝาก - ถอน

ธนาคารจะประกาศรับฝากเงินให้สมาชิกทราบ มีทั้งฝากประจำและฝากออมทรัพย์ ทางธนาคารหมู่บ้านจะให้ดอกเบี้ยสูงกว่าธนาคารพาณิชย์ร้อยละ 1 ต่อปี โดยการถอนเงินจะต้องแจ้งให้คณะกรรมการทราบล่วงหน้าอย่างน้อย 30 วัน

4. การกู้เงิน

สมาชิกมีความประสงค์จะกู้เงิน สามารถกู้เงินได้ไม่เกิน 2 เท่าของทุนเรือนหุ้นของตน หลักเกณฑ์ในการกู้เงินมีดังต่อไปนี้

4.1 การกู้ระยะสั้น (ฉุกเฉิน) ไม่เกิน 2,000 บาท ระยะชำระคืนไม่เกิน 1 เดือน ค่าบำรุงร้อยละ 2 บาท

4.2 การกู้ระยะปานกลาง ไม่เกิน 2 เท่าของเงินออม ระยะเวลาในการชำระคืนไม่เกิน 6 เดือน ค่าบำรุงร้อยละ 2 บาทต่อเดือน

4.3 การกู้ระยะยาว ไม่เกิน 2 เท่าของเงินออม ระยะชำระคืนไม่เกิน 12 เดือน ค่าบำรุงร้อยละ 2 บาทต่อเดือน

ผู้มีสิทธิ์ขอกู้เงินจะต้องเป็นสมาชิกธนาคารหมู่บ้านหมู่ที่ 7 กะปาง และต้องมายื่นคำร้องขอกู้เงินด้วยตนเอง โดยมีผู้ค้ำประกัน 2 คน

ถ้ากู้เงินเกินจากจำนวนที่ระบุไว้ในระเบียบของกลุ่ม ผู้กู้ต้องหาหลักทรัพย์มาค้ำประกันซึ่งอยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการ ในการกู้เงินทุกครั้งต้องเขียนคำร้องและหนังสือค้ำประกันตามแบบฟอร์มของธนาคาร

4.4 การชำระเงินต้นและดอกเบี้ย ต้องชำระเงินต้นและดอกเบี้ยทุก ๆ เดือน ตามข้อตกลงในสัญญา

4.5 ธนาคารหมู่บ้าน หมู่ที่ 7 กะปาง กำหนดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 1 ต่อเดือน

5. การปันผล

ให้ถือการสิ้นปีทางบัญชีในเดือนธันวาคมของทุกปี ซึ่งสิ้นปีจะมีการปันผล 1 ครั้ง การจัดสรรเงินปันผลมีดังต่อไปนี้

5.1 เพื่อเป็นทุนสำรองของธนาคาร	ร้อยละ 10%
5.2 เพื่อเป็นเงินปันผลให้สมาชิกผู้ถือหุ้น	ร้อยละ 60%
5.3 เพื่อการศึกษาของสมาชิกและบุตรหลาน	ร้อยละ 5%
5.4 เพื่อเป็นการสงเคราะห์สมาชิก	ร้อยละ 5%
5.5 เพื่อเป็นการตอบแทนคณะกรรมการ	ร้อยละ 10%
5.6 เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำนักงาน	ร้อยละ 10%

6. การพ้นจากสมาชิกภาพ

ในกรณีตาย ลาออก ถูกให้ออก จากธนาคารหมู่บ้านเป็นบุคคลล้มละลายหรือต้องพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือน

การดำเนินงาน

การดำเนินงานของธนาคารหมู่บ้านหมู่ที่ 7 ตำบลกะปาง จะเปิดดำเนินการในวันที่ 8 ของทุกเดือน ตั้งแต่เวลา 11.00 – 13.00 น. สมาชิกถือหุ้น กู้ยืม – ถอน ชำระเงิน – ดอกเบี้ย ในวันทำการ โดยวันดังกล่าวจะมีการทำงานของธนาคารหมู่บ้านและกองทุนหมู่บ้านบ้านกะปางไปพร้อมกันใน

วันเดียว ผู้จัดการต้องสรุปรายงานกิจการของธนาคารหมู่บ้านเสนอต่อประธานธนาคารหมู่บ้านเพื่อชี้แจงรายละเอียดให้สมาชิกทราบทุกเดือน

ระบบการจัดการ

ธนาคารหมู่บ้านบ้านกะปางจะเปิดทำการทุกวัน ที่ 8 ของเดือน ณ หอประชุมหมู่บ้าน ซึ่งก่อนวันทำการจะเป็นการประชุมประจำเดือนของหมู่บ้านโดยผู้ที่เข้าร่วมประชุมประกอบด้วยกำนันตำบลกะปาง ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.)และสมาชิกของหมู่บ้าน ช่วงแรกจะเป็นการแจ้งเรื่องตามนโยบายของกระทรวงมหาดไทย หลังจากประชุมเสร็จก็จะเป็นช่วงเวลาทำการของธนาคารหมู่บ้านและกองทุนหมู่บ้านตั้งแต่เวลา 13.00 น. -16.00 น. ซึ่งระบบการทำงาน จะแบ่งออกเป็นโต๊ะ โดยมีกรรมการรับผิดชอบแต่ละโต๊ะ โต๊ะละ 2 คน

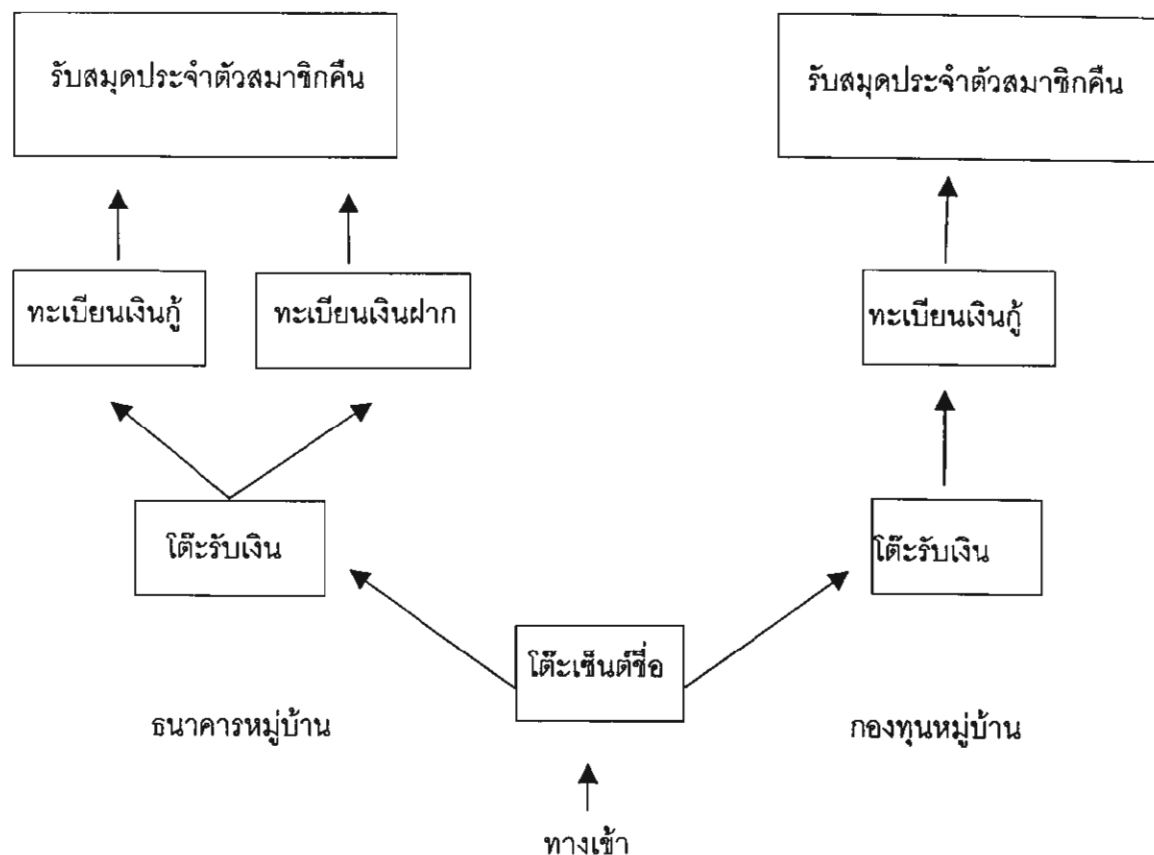
1) กรรมการคนที่ 1 รับสมุดประจำตัวสมาชิกลงรายละเอียด รับเงินจากสมาชิกแล้วส่งสมุดประจำตัวสมาชิกให้กรรมการคนที่ 2

2) กรรมการคนที่ 2 กรอรายละเอียดการส่งเงินฝากสัจจะ และเงินกู้ลงทะเบียนคุมของกลุ่ม และให้สมาชิกลงลายมือชื่อในทะเบียนคุม (เพื่อป้องกันความผิดพลาด) หลังจากนั้นก็ส่งสมุดประจำตัวคืนให้สมาชิก (เป็นอันเสร็จขั้นตอนการดำเนินงาน)

เมื่อหมดเวลารับเงินจากสมาชิก (เงินฝาก-เงินกู้) จะมีการตรวจนับเงินทุกครั้งเพื่อป้องกันความผิดพลาด แล้วส่งยอดเงินให้ฝ่ายเหรียญกษาปณ์เพื่อปล่อยให้ผู้กู้รายต่อไปในวันนั้น เมื่อเงินเหลือจากการกู้ในวันนั้น ทางเลขา-เหรียญกษาปณ์และประธานจะมอบให้ใครคนหนึ่งในทีมกรรมการนำเงินไปฝากธนาคารในวันรุ่งขึ้นเพื่อไม่ให้เกิดความยุ่งยาก

ในการทำงาน กรรมการไม่ได้สรุปบัญชีรับจ่ายให้แล้วเสร็จในแต่ละเดือน กรรมการรู้เพียงแค่ว่าวันนี้ทางธนาคารได้รับเงินรวมทั้งหมดเท่าไร และมีเงินที่ทางธนาคารต้องจ่ายให้สมาชิกกู้เท่าไร มีเงินคงเหลือจากที่ให้สมาชิกกู้เท่าไร โดยไม่รู้ว่เงินที่ทางธนาคารได้รับมานั้นมาจากไหนบ้าง เป็นจำนวนเงินเท่าไร เงินคงเหลือกับเงินที่ได้รับมาตรงกันหรือไม่ เนื่องจากกรรมการไม่มีความรู้ในเรื่องระบบทะเบียนบัญชี และไม่เคยได้รับการอบรมในเรื่องบัญชีการเงินจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเลย ทำให้กรรมการไม่สามารถจัดทำบัญชีและงบการเงินให้มีความชัดเจนได้ การทำงานของกรรมการเป็นลักษณะของการบันทึกช่วยจำที่ไม่มีระบบระเบียบที่ชัดเจน เมื่อสมาชิกหรือกรรมการคนใดต้องการทราบสถานะทางการเงินของธนาคาร กรรมการที่รับผิดชอบก็ไม่สามารถให้รายละเอียดได้ จนกว่าจะมีการรื้อและค้นหาเอกสารหลักฐานของธนาคารและต้องมาตรวจนับบัญชีรายการกันก่อน ซึ่งจะต้องใช้ระยะเวลานานมากในการค้นหาเพื่อให้ทราบสถานะทางการเงินของธนาคารในแต่ละครั้ง

แผนผังการทำงานของธนาคารหมู่บ้านกะปาง

หมายเหตุ

ทุกโต๊ะมีทะเบียนคุม

กรรมการรับเงินฝาก 2 ท่าน กรรมการรับเงินกู้ 2 ท่าน กรรมการเซ็นรับหรืออนุมัติ

ระบบทะเบียน

ระบบทะเบียนของธนาคารหมู่บ้านหมู่ที่ 7 บ้านกะปาง ประกอบด้วย

1. ทะเบียนเงินสัจจะ
2. ทะเบียนชำระคืนเงินกู้
3. ทะเบียนเงินฝากประจำเดือนของธนาคาร
4. สมุดประจำตัวสมาชิก

กิจกรรมที่ดำเนินการ

การฝากเงินหุ้น

การฝากเงินหุ้นของธนาคารหมู่บ้านบ้านกะปาง ตั้งแต่ปี 2544 – 2546

เงินหุ้นปี 2544

วันที่	เดือน	จำนวนราย	จำนวนเงินรวม
8	มีนาคม	120	12,000
8	พฤษภาคม	83	8,400
8	กันยายน	80	9,150
8	ตุลาคม	62	7,200
8	พฤศจิกายน	57	5,700
8	ธันวาคม	36	5,050
รวม			47,500

ตารางที่ 1 แสดงเงินฝากสะสมรวม ปี 2544

เงินหุ้นปี 2545

วันที่	เดือน	จำนวนราย	จำนวนเงินรวม
8	มกราคม	42	5,400
8	กุมภาพันธ์	42	5,050
8	มีนาคม	42	4,450
8	เมษายน	40	8,850
8	พฤษภาคม	30	3,850
8	มิถุนายน	28	3,950
8	กรกฎาคม	43	6,394
8	สิงหาคม	34	4,400
8	กันยายน	28	3,350
8	ตุลาคม	47	17,350
8	พฤศจิกายน	26	3,450
8	ธันวาคม	24	2,750
รวม			62,850

ตารางที่ 2 แสดงเงินฝากสะสมรวม ปี 2545

เงินหุ้นปี 2546

วันที่	เดือน	จำนวนราย	จำนวนรวม
8	มกราคม	30	5,050
8	กุมภาพันธ์	29	3,850
8	มีนาคม	34	4,550
8	เมษายน	34	6,150
8	พฤษภาคม	19	3,150
รวม			22,750

ตารางที่ 3 แสดงเงินฝากสะสมรวม ปี 2546

กิจกรรมการกู้เงิน

การกู้เงินของธนาคารหมู่บ้าน สมาชิกที่สามารถกู้ได้จะต้องมีอายุการเป็นสมาชิกครบ 6 เดือน และสามารถกู้ได้ในวงเงินสองเท่าของเงินฝากสะสมที่มีอยู่ ทางกลุ่มกำหนดเพดานวงเงินกู้รายละไม่เกิน 10,000 บาท โดยจะต้องจ่ายค่าบำรุงเงินกู้ให้ธนาคารร้อยละ 2 บาทต่อเดือน ระยะเวลาในการผ่อนชำระคืนขึ้นอยู่กับวงเงินที่ได้รับอนุมัติไปจากทางธนาคารหมู่บ้าน ซึ่งตอนนี้ทางธนาคารมีหลักเกณฑ์การส่งคืนเงินกู้ ดังนี้

วงเงินกู้ตั้งแต่จำนวน 0 - 3,000 บาท	ชำระคืนภายในระยะเวลา 6 เดือน
วงเงินกู้ตั้งแต่จำนวน 3,000 - 6,000 บาท	ชำระคืนภายในระยะเวลา 10 เดือน
วงเงินกู้ตั้งแต่จำนวน 6,000 ขึ้นไป	ชำระคืนภายในระยะเวลา 1 ปี

ผลการดำเนินงาน

จากการดำเนินงานธนาคารหมู่บ้านบ้านกะปางมาระยะหนึ่งพบว่า ผลจากการดำเนินงานสามารถช่วยเหลือสมาชิกในด้านเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินชีวิตของสมาชิกและครอบครัวได้ระดับหนึ่ง ทำให้สมาชิกในหมู่ที่ 7 บ้านกะปางได้มีการออมเงินร่วมกัน สมาชิกมีแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำที่เป็นเงินกองทุนของสมาชิกในหมู่บ้านแทนที่จะเป็นเงินกู้ของคนนอกหมู่บ้านเหมือนในอดีตที่ผ่านมา ซึ่งช่วยลดภาระการจ่ายดอกเบี้ยในอัตราที่แพงของสมาชิกที่เคยกู้เงินจากนายทุนในท้องตลาดได้ และเมื่อครบรอบปี สมาชิกยังได้รับเงินปันผลที่เกิดจากการดำเนินงานกองทุนซึ่งเป็นผลกำไรที่ได้จากค่าบำรุงเงินกู้ของสมาชิกเอง สมาชิกธนาคารส่วนหนึ่งได้มีโอกาสพบปะแลกเปลี่ยนกันอยู่เสมอๆเป็นประจำทุกเดือนโดยเฉพาะในช่วงวันทำการที่สมาชิกจะต้องมาส่งเงินหุ้นพร้อมกันที่หอประชุมของหมู่บ้าน ส่วนผลที่เห็นเป็นรูปธรรมอีกประการหนึ่งคือ เกิดมีกองทุนข้าวสารขึ้นซึ่งเป็นกิจกรรมที่เป็นผลต่อเนื่องจากการดำเนินงานของธนาคารหมู่บ้านที่ช่วยให้สมาชิกสามารถซื้อข้าวสารในราคาที่ถูกลงกว่าท้องตลาดทั่วไป

ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานของธนาคารหมู่บ้านหมู่ที่ 7 บ้านกะปาง (เปรียบเทียบระหว่าง
ก่อนตั้งธนาคารหมู่บ้านและหลังจากตั้งธนาคารหมู่บ้าน)

ก่อนก่อตั้งธนาคารหมู่บ้าน	หลังตั้งธนาคารหมู่บ้าน
1. สมาชิกต้องพึ่งพานายทุนภายนอก	1. สมาชิกมีเงินออมเป็นของตนเอง
2. สมาชิกต้องจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้แพงร้อยละ 5-10-20 ต่อเดือน	2. สมาชิกสามารถกู้เงินดอกเบี้ยต่ำ ร้อยละ 2 บาทต่อเดือน
3. ดอกเบี้ยภายนอกไม่กลับมาสู่ชุมชน แต่ไปสู่นายทุนภายนอก	3. หมู่บ้านมีเงินทุนหมุนเวียนภายในหมู่บ้าน
4. ชาวบ้านต่างคนต่างอยู่ ไม่ค่อยมีโอกาสได้พบกัน ไม่มีการทำกิจกรรมร่วมกัน	4. สมาชิกได้รับเงินปันผลเมื่อสิ้นปี
	5. ชุมชนมีกองทุนสวัสดิการจากการจัดสรรกำไรที่ได้จากการปล่อยเงินให้สมาชิกกู้

ตารางเปรียบเทียบข้อแตกต่างก่อนและหลังก่อตั้งธนาคารหมู่บ้านบ้านกะปาง

แสดงสถานะทางการเงินของธนาคารหมู่บ้านบ้านกะปาง

งบดุล

ณ วันที่ 8 กรกฎาคม 2546

รายการ	ทรัพย์สิน	สต.	หนี้สิน +ทุน	สต.
	บาท		บาท	
เงินสดในมือ	2,000	-		
ฝากธนาคารออมสิน	16,000	-		
ฝาก ธกส.	9,600	-		
ฝากเครือข่ายอำเภอ	2,500	-		
ลูกหนี้เงินกู้	143,300	-		
กองทุนข้าวสารยืม	15,000	-		
สัจจะสะสม			113,400	-
กองทุนสวัสดิการ			5,000	-
จ่ายปันผลสมาชิก			10,000	-
เงินกระด้นเศรษฐกิจ			60,000	-
รวม	188,400		188,400	-

ที่มา : ปรับปรุงจากรายงานการเงินที่ทำโดยกรรมการธนาคารหมู่บ้าน

ปัญหาในการดำเนินงานธนาคารหมู่บ้านบ้านกะปาง

จากการศึกษาการดำเนินงานของธนาคารหมู่บ้านบ้านกะปางที่ผ่านมาพบว่า ปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงานมีน้อยมาก เพราะธนาคารหมู่บ้านบ้านกะปางเกิดจากการก่อตั้งของแกนนำและสมาชิกบางส่วนในหมู่บ้านที่ไม่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการ ทำให้คนที่เป็สมาชิกมีความรู้สึกว่าเป็นธนาคารเป็นของพวกเขา เป็นเงินของสมาชิกที่สมาชิกจะต้องช่วยกันดูแลให้มีความมั่นคงและอยู่กับหมู่บ้านกะปางตลอดไป โดยมีหลักปฏิบัติง่าย ๆ คือเมื่อกู้เงินไปจากธนาคารแล้ว สมาชิกจะต้องส่งเงินกู้คืนให้กับธนาคาร สำหรับปัญหาในการดำเนินงานที่มักเกิดขึ้นอยู่เสมอและกรรมการดำเนินงานคิดว่าเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการทั้งในปัจจุบันและอนาคตมีดังนี้

1. สมาชิกไม่เข้าใจระเบียบกฎเกณฑ์ของกลุ่มบางข้อทำให้มีปัญหาขัดแย้งกับกรรมการดำเนินงานในบางครั้ง แต่เมื่อมีการทำความเข้าใจร่วมกัน ประกอบกับสมาชิกส่วนใหญ่ก็เกรงใจกรรมการ จึงทำให้ปัญหาดังกล่าวมักจะแก้ไขได้

2. ระบบทะเบียนบัญชีของกลุ่มที่กรรมการไม่มีความรู้ความเข้าใจเลย และที่ผ่านมามากรรมการไม่มีโอกาสได้เข้ารับการอบรมเรื่องระบบทะเบียนบัญชีการเงินอย่างจริงจังเลย ทำให้ธนาคารหมู่บ้านกะปางไม่มีระบบทะเบียนบัญชีที่ชัดเจน ทำให้เกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อนและเกิดความเข้าใจผิดระหว่างสมาชิกและคณะกรรมการของธนาคาร เนื่องจากรับรู้เรื่องการเงินของธนาคารไม่เหมือนกัน ซึ่งเป็นปัญหาที่สำคัญในการดำเนินงานของธนาคารหมู่บ้านบ้านกะปางอยู่ตั้งแต่เริ่มก่อตั้งจนถึงปัจจุบัน

3. จำนวนเงินที่ยังมีน้อยทำให้ธนาคารไม่สามารถบริการสมาชิกได้อย่างเพียงพอกับความต้องการที่มีอยู่จริง

2. กองทุนหมู่บ้าน

ความเป็นมาของกองทุนหมู่บ้านหมู่ที่ 7 บ้านกะปาง

กองทุนหมู่บ้านเริ่มจัดตั้งในวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2544 ตามนโยบายของรัฐบาลโดยใช้การทำงานในรูปแบบประชาคมหมู่บ้าน ได้มีการทำประชาคมหมู่บ้านเพื่อคัดเลือกคณะกรรมการหมู่บ้านในวันที่ 30 กรกฎาคม 2544 ณ ที่ประชุมหมู่บ้านหมู่ที่ 7 ตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยผู้ใหญ่บ้านได้เรียกราษฎรในหมู่บ้านให้เข้าร่วมประชุมเป็นจำนวน 105 ครุวเรือน (โดยในหมู่ที่ 7 มีสมาชิกทั้งหมด 140 ครุวเรือน) การประชุมในครั้งนี้ได้มีผู้เข้าร่วมประชุม 123 คน โดยมีนายประทีป กรณา เจ้าหน้าที่ของทางอำเภอได้รับการแต่งตั้งให้มาเป็นที่ปรึกษา และมีพัฒนาการอำเภอคือนางสวาท นาคสุวรรณ มาช่วยประสานงาน โดยให้ที่ประชุมประชาคมหมู่บ้านเป็นผู้เสนอชื่อคนที่เหมาะสมจะมาเป็นกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน และมีผู้รับรองการเสนอชื่อชื่อละ 2 คน ซึ่งในที่ประชุมวันนั้นได้มีการเสนอชื่อมาทั้งหมด 15 คนพอดี ที่ประชุมประชาคมหมู่บ้านมีมติให้ผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อ

ทั้ง 15 คน เป็นกรรมการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านหมู่ที่ 7 บ้านกะปาง โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุน ดังนี้

ระเบียบข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้านบ้านกะปาง

เพื่อให้การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านบ้านกะปาง ซึ่งก่อตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมและสร้างนิสัยการออม เสียสละ เชื้ออาหาร และเป็นไปด้วยความคล่องตัว มีประสิทธิภาพ รวมทั้งเอื้อประโยชน์ต่อสมาชิกโดยรวม จึงเห็นสมควรกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านบ้านกะปางไว้ดังนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้ เรียกว่า “ระเบียบกองทุนหมู่บ้านบ้านกะปาง”

ข้อ 2. ที่ตั้งของกองทุน เลขที่ 40 หมู่ที่ 7 ตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช
รหัส 80310 โทร 01- 8917493, 8941618, 9782320

ข้อ 3. ระเบียบนี้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ 4. วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุน

1. เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้าน เพื่อการสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับชาวบ้าน
2. ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านให้สามารถบริหารและจัดการเงินทุนของตนเอง
3. เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถ และการแก้ปัญหาตามแนวทาง

เศรษฐกิจพอเพียง

4. เสริมสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชน
5. กระตุ้นเศรษฐกิจในระดับฐานรากของประเทศ
6. เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ด้วยวิธีการถือนั้น การฝากเงินสัจจะ

ข้อ 5. แหล่งที่มาของกองทุน ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สินดังนี้

1. เงินสมทบจากรัฐบาล
2. เงินค่าหุ้นหุ้นละ 10 บาท อย่างน้อยคนละ 10 หุ้น

ข้อ 6. คุณสมบัติสมาชิก

1. เป็นผู้ที่พักอาศัยหรือพักอาศัยในหมู่บ้านกะปาง เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 6 เดือน
2. เป็นผู้ที่มีนิสัยอันดีงาม มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นชอบด้วยหลักการของกองทุนและสนใจ

ที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของกองทุน

3. เป็นผู้พร้อมจะปฏิบัติตามระเบียบของกองทุน
4. เป็นผู้ที่คณะกรรมการกองทุน ได้มีมติเห็นชอบให้เข้าเป็นสมาชิก
5. อุดหนุน เสียสละ และเห็นแก่ประโยชน์ของกองทุนเป็นสำคัญ

ข้อ 7. การสมัครเข้าเป็นสมาชิก

1. ยื่นคำขอสมัครเป็นสมาชิกกองทุนได้ที่คณะกรรมการกองทุน
2. ผู้ที่มีคุณสมบัติตามข้อ 6 สามารถยื่นความจำนงหรือสมัครเข้าเป็นสมาชิกกองทุนได้เดือนละ 1 ครั้ง โดยสามารถสมัครเป็นสมาชิกได้ทั้งในลักษณะบุคคลและกลุ่มหรือองค์กร ชุมชนแล้วแต่ความสมัครใจของผู้สมัครสมาชิก

3. คณะกรรมการกองทุนเป็นผู้พิจารณาว่าจะรับบุคคลหนึ่งบุคคลใดเข้าเป็นสมาชิกโดยชอบธรรม

ข้อ 8. เมื่อคณะกรรมการกองทุนพิจารณาคุณสมบัติตามข้อ 6 และเห็นสมควรรับบุคคลใดเข้าเป็นสมาชิก จะแจ้งบุคคลนั้นให้ชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้า ค่าหุ้น และเงินฝากสัจจะภายในสามวันนับจากวันที่ได้รับแจ้งให้เข้าเป็นสมาชิก

ข้อ 9. สมาชิกขาดหรือพ้นสภาพจากการเป็นสมาชิกตามเหตุต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ตาย
2. ลาออกและได้รับอนุมัติให้ลาออกจากคณะกรรมการกองทุน
3. วิกลจริต จิตฟั่นเฟือน หรือถูกศาลสั่งให้เป็นบุคคลไร้ความสามารถ
4. ที่ประชุมใหญ่สามัญมีมติให้ลาออกด้วยคะแนนเสียงสองในสามของผู้เข้าร่วมประชุม
5. จงใจฝ่าฝืนระเบียบของกองทุนหรือแสดงตนเป็นปรปักษ์หรือไม่ให้ความช่วยเหลือหรือร่วมมือกับกองทุนไม่ว่าด้วยประการใด
6. จงใจปิดบังความจริงอันควรแจ้งให้ทราบในใบสมัครสมาชิก
7. นำทรัพย์สินของกองทุนไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ที่ได้ระบุไว้
8. มีลักษณะและคุณสมบัติไม่ตรงกับข้อ 6.

ข้อ 10. สมาชิกผู้ไม่มีหนี้สินหรือภาระผูกพันใด ๆ กับกองทุนทั้งในฐานะผู้กู้หรือผู้ค้ำประกันอาจขอลาออกจากการเป็นสมาชิกของกองทุนได้โดยแสดงความจำนงเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการกองทุนเพื่อพิจารณาอนุญาต และให้ขาดจากสมาชิกภาพในวันที่คณะกรรมการกองทุนดำเนินการอนุญาต

ข้อ 11. ผู้ที่ขาดจากการเป็นสมาชิกภาพอาจยื่นคำขอสมัครเป็นสมาชิกใหม่ได้ แต่ทั้งนี้จะต้องเป็นผู้ที่ขาดจากการเป็นสมาชิกภาพติดต่อกันไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

ข้อ 12. หุ้น หนึ่งมีมูลค่าละสิบบาท สมาชิกแรกเข้าตามข้อ 7 จะต้องถือหุ้นอย่างน้อยสิบหุ้น แต่ต้องไม่เกินหนึ่งในห้าของจำนวนหุ้นทั้งหมดที่มีอยู่ในกองทุน โดยสามารถชำระค่าหุ้นและเพิ่มหุ้นได้ปีละหนึ่งครั้งในวันประชุมใหญ่สามัญประจำปีของกองทุน

ข้อ 13. เงินฝากธนาคารหมู่บ้าน สมาชิกทุกคนต้องส่งเงินสัจจะทุกเดือน ๆ ละ 100 บาทและนำส่งทุกวันที่ 3 ของเดือน และสามารถเพิ่มจำนวนเงินสัจจะได้ปีละหนึ่งครั้งในวันประชุมใหญ่สามัญประจำปี พร้อมกันนี้สมาชิกสามารถถอนและปิดบัญชีได้ก็ต่อเมื่อพ้นสภาพการเป็นสมาชิก

ข้อ 14. ประเภทการกู้ยืม สมาชิกสามารถยื่นขอกู้เงินต่อคณะกรรมการกองทุนเพื่อนำไปใช้จ่ายในกิจกรรมตามระเบียบของคณะกรรมการที่วางไว้

ข้อ 15. การอนุมัติเงินกู้ สมาชิกที่ประสงค์จะขอกู้เงินจะต้องจัดทำโครงการเพื่อขอกู้เงินจากคณะกรรมการกองทุน โดยระบุวัตถุประสงค์การกู้เงินอย่างชัดเจน

ข้อ 16. ลักษณะโครงการ สมาชิกสามารถยื่นขอกู้เงินตามข้อ.14 ต้องมีลักษณะหรือคุณสมบัติ คือ เป็นโครงการที่ต้องสามารถดำเนินการได้จริง มีความเป็นไปได้ทางการตลาด และสามารถเห็นได้ชัดเจนว่ามีความคุ้มค่าต่อการลงทุน

ข้อ 17. วงเงินกู้ ให้แก่สมาชิกรายหนึ่งไม่เกินสองหมื่นบาท และสมาชิกมีสิทธิ์ในการกู้เงินฉุกเฉินในวงเงินไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทตามระเบียบวงเงินฉุกเฉิน

ข้อ 18. การดำเนินงานตามโครงการที่ขอกู้และการจัดทำรายงาน สมาชิกจะต้องดำเนินงานโครงการที่ขอกู้ให้สำเร็จเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และจัดทำรายงานความก้าวหน้าตามแบบรายงานที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

ข้อ 19. การทำสัญญา เงินกู้ทุกประเภทต้องมีการทำสัญญาไว้กับคณะกรรมการกองทุนตามแบบและเงื่อนไขที่กำหนด

ข้อ 20. หลักประกันเงินกู้ ใช้บุคคลไม่น้อยกว่า 2 คนหรือหลักทรัพย์ที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ 21. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ร้อยละ 1 ต่อเดือน

ข้อ 22. ค่าปรับ ในกรณีผู้กู้ผิดสัญญาเงินกู้ ให้ผู้กู้เสียเบี้ยค่าปรับในอัตราร้อยละ 0.5 ต่อวัน เว้นแต่ผู้กู้ได้รับอนุญาตให้ผ่อนผันการชำระหนี้จากคณะกรรมการกองทุน

ข้อ 23. การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี เมื่อสิ้นสุดทางบัญชีของกองทุนและได้ปิดบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีที่รองรับโดยทั่วไปแล้ว ปรากฏว่ากองทุนมีกำไรสุทธิ คณะกรรมการกองทุนจะนำกำไรสุทธิมาจัดสรร ดังนี้

1. เป็นเงินปันผลค่าหุ้น ในอัตราร้อยละ 20
2. เป็นเงินเฉลี่ยคืนให้แก่ผู้กู้ ในอัตราร้อยละ 5
3. เป็นเงินตอบแทนแก่คณะกรรมการกองทุนในอัตราร้อยละ 25
4. เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ในอัตราร้อยละ 15
5. เป็นทุนเพื่อสมทบกองทุน ในอัตราร้อยละ 25
6. เป็นทุนเพื่อสาธารณะประโยชน์ของหมู่บ้าน ในอัตราร้อยละ 10

ข้อ 24. กองทุนจะจัดทำบัญชีเงินฝากและบัญชีค่าใช้จ่ายของกองทุนอย่างรอบคอบเดือนละ 1 ครั้ง แล้วติดประกาศอย่างเปิดเผย ณ ที่ทำการกองทุนให้สมาชิกทราบ โดยมีประเภทบัญชีที่จะต้องดำเนินการดังนี้

1. บัญชีเงินฝากออมทรัพย์
2. รายรับและรายจ่ายของกองทุน
3. สินทรัพย์และหนี้สินของกองทุน

ข้อ 25. คณะกรรมการกองทุนจะตรวจสอบบัญชีกองทุน และรายงานการตรวจสอบบัญชีต่อคณะกรรมการสนับสนุนเพื่อทราบถึงความก้าวหน้า ฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานของกองทุนทุกสามเดือนและทุกรอบปีพร้อมทั้งแสดงบัญชีกำไรและงบดุลในบัญชีที่ส่งมาภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับตั้งแต่วันสิ้นปีบัญชี

ข้อ 26. ให้คณะกรรมการกองทุนนัดประชุมใหญ่สมาชิกอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง และสมาชิกต้องเข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่าสองในสามของสมาชิกทั้งหมดจึงจะถือว่าครบองค์ประชุม

โครงสร้างกรรมการและการบริหารจัดการ

กองทุนหมู่บ้านบริหารงานโดยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจำนวนไม่น้อยกว่า 9 คน แต่ไม่เกิน 15 คน ประกอบด้วย กรรมการซึ่งมาจากการคัดเลือกระหว่างสมาชิกด้วยกันตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดในปี 2544 มีดังนี้

1. นายพรเทพ	สุขศรีแก้ว	ประธานกรรมการ
2. นางระพิน	พันชนะ	รองประธาน
3. นายสาโรจน์	ใจกระจ่าง	เลขานุ 1
4. นางสาวี	เรืองฤทธิ์	เลขานุ 2
5. นายเสวี	รัตนพันธ์	เหรัญญิก
6. นางจรัสศรี	แก้วอุดม	กรรมการ
7. นางพิม	สุตรักษ์	กรรมการ
8. นายส้อง	ชุมวงศ์	กรรมการ
9. นางถาวร	หนูจรเพชร	กรรมการ
10. นายจำนงค์	ยอดแก้ว	กรรมการ
11. นางประนอม	แก้วอุดม	กรรมการ
12. นายอด	ไหมสุวรรณ	กรรมการ
13. นางประทีป	เรืองรัตน์	กรรมการ
14. นายสุพงษ์	แก้วประเสริฐ	กรรมการ
15. นายเล็ก	ชูเมฆา	กรรมการ

ระเบียบการบริหารงานของคณะกรรมการมีว่า เมื่อกรรมการบริหารงานครบ 1 ปีเต็ม จะต้องคัดเลือกกรรมการออกกึ่งหนึ่ง โดยการจับฉลาก โดยทางกองทุนได้จับฉลากออกในวันที่ 10 ตุลาคม 2545 จำนวน 6 คน ซึ่งตอนนี้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนที่เหลือจำนวน 9 คน ดังนี้

1. นางระพิน พันชนะ
2. นางพิมพ์ สุตรักษ์
3. นายสาโรจน์ ใจกระจ่าง
4. นายจำนงค์ ยอดแก้ว
5. นางประนอม แก้วอุดม
6. นายเล็ก ชูเมฆา
7. นางจรัสศรี แก้วอุดม
8. นางสาวรี เรืองฤทธิ์
9. นายเสวี รัตนพันธ์

กรรมการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านได้แบ่งงานตามหน้าที่ซึ่งสามารถแบ่งได้ดังนี้ 1) ทำบัญชี 2) ทำสัญญาเงินกู้ 3) ปล่อยเงินกู้ 4) ติดตามหนี้ โดยการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบออกเป็นฝ่าย ๆ เพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการทำงาน สมาชิกที่มาส่งคืนเงินกู้ให้กับกองทุนก็ได้มีความเข้าใจและส่งถูกต้องตามระเบียบที่กำหนดไว้

การดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน

เนื่องจากกองทุนหมู่บ้านเป็นกองทุนที่เกิดจากการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาล ทางคณะกรรมการกองทุนและคณะกรรมการหมู่บ้านไม่ได้ดำเนินกิจกรรมใดๆเพิ่มเติมนอกเหนือจากกิจกรรมที่ทางรัฐบาลได้กำหนดเอาไว้ให้คือการกู้ โดยคณะกรรมการได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการกู้เอาไว้ ดังนี้

1. ผู้กู้ขอใบเสนอกู้ในวันที่ 8 ของทุกเดือน ให้ลงใบคำร้องขอกู้เงินในวันที่ 10 ของทุกเดือน หลังจากเวลาดังกล่าวกลุ่มจะไม่รับดำเนินการนอกจากกรณีฉุกเฉิน
2. การทำสัญญาเงินกู้ สมาชิกที่ขอเงินจากกองทุนหมู่บ้านจะต้องระบุวัตถุประสงค์ในการนำเงินไปใช้ให้ชัดเจนว่าเอาเงินไปทำอะไร และเมื่อระบุเอาไว้ชัดเจนในสัญญาแล้ว ถ้าสมาชิกที่กู้เงินนำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์จากที่ระบุเอาไว้ในสัญญาแล้ว ทางคณะกรรมการดำเนินงานของกองทุนมีมติให้เรียกเงินกู้คืนจากสมาชิกทันทีโดยที่ไม่ต้องรอให้หมดสัญญา
3. การทำสัญญาเงินกู้ ต้องมีคนรับรอง นอกจากคนค้ำประกันแล้ว เช่น สมาชิกภรรยาต้องรับรอง ลูกพี่พ่อแม่ต้องรับรอง ในกรณีที่ เป็นหม้ายหรืออยู่ห่างไกล จะพิจารณาเป็นรายๆ ไป
4. การค้ำประกัน ผู้กู้และผู้ค้ำต้องมาทำความตกลงกันให้ชัดเจน โดยทำหลักฐานไว้กับกลุ่มด้วยเพื่อป้องกันความเข้าใจผิด และเพื่อความสบายใจของผู้ค้ำด้วย

5. คนค้าผู้อื่น เมื่อคนกู้ไม่สามารถส่งเงิน คนค้าต้องไปตาม เมื่อตามแล้วไม่มาส่ง คนค้ามากู้ ที่หลังทางกลุ่มจะไม่ให้กู้ (แต่ถ้ากรรมการให้กู้หากเกิดความผิดพลาดกรรมการต้องชี้และต้องปรับตามระเบียบที่วางไว้)

การเปิดบัญชี

คณะกรรมการกองทุนได้เปิดบัญชีไว้กับธนาคารออมสินจำนวน 2 บัญชี ดังนี้

1. ชื่อบัญชีกองทุนหมู่บ้านกะปาง เพื่อรับโอนเงิน 1 ล้านบาท จากบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ และเพื่อรับเงินจากการชำระหนี้จากลูกหนี้ (เงินต้นพร้อมดอกเบี้ย) ที่กู้จากเงินกองทุน 1 ล้านบาท
2. ชื่อบัญชีเงินออมของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านกะปาง เพื่อรับเงินจากสมาชิกของกองทุนตามที่ได้ตกลงฝากเงินหรือออมเงินกับกองทุน เป็นเงินสะสมของสมาชิกและเพื่อรับเงินจากการชำระหนี้จากลูกหนี้ (เงินต้นและดอกเบี้ย) ที่กู้จากเงินออมจากสมาชิก

การปล่อยเงินกู้

วงเงินกู้ยืมรายหนึ่งต้องไม่เกิน 20,000 บาท โดยผู้จะขอกู้จะต้องเปิดบัญชีเงินฝากประเภทออมทรัพย์ เพื่อรับโอนเงินที่ได้รับอนุมัติให้กู้ยืมจากธนาคารไปดำเนินการตามวัตถุประสงค์ สมาชิกที่มีความประสงค์จะขอกู้เงินกองทุนหมู่บ้านจะต้องเขียนคำขอกู้และมีเอกสารสำคัญมาประกอบในการกู้เงินกองทุนหมู่บ้าน ดังนี้ 1) คำขอกู้ 2) สัญญาเงินกู้ 3) สัญญาค้ำประกัน 4) สำเนาทะเบียนบ้านของผู้กู้/ผู้ค้ำ 5) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนผู้กู้/ผู้ค้ำ สมาชิกท่านใดต้องการจะกู้เงินของกองทุนหมู่บ้านจะต้องยื่นหนังสือคำขอกู้ที่คณะกรรมการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านก่อนวันที่ 8 ของทุกเดือน และให้มาทำสัญญาขอกู้เงินภายในวันที่ 10 ของทุกเดือน โดยผู้กู้จะต้องมีคนค้ำประกัน 2 คน พร้อมกับพยานอีก 2 คน เขียนยินยอมต่อหน้าคณะกรรมการดำเนินงานทุกครั้ง

การพิจารณาการกู้ กรรมการกองทุนจะนัดประชุมพิจารณาการกู้เงินตามความเหมาะสมตามที่สมาชิกผู้ขอสินเชื่อโครงการมาที่กลุ่ม (ซึ่งส่วนมากในการกู้ครั้งแรกของกองทุนจะได้รับการอนุมัติตามที่ขอมาทุกราย) โดยการพิจารณาการกู้ของสมาชิก กรรมการจะพิจารณาอนุมัติเงินกู้ดังนี้

1. หลักฐานในการกู้
2. ความเป็นไปได้ในการชำระคืน

รายชื่อผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านบ้านกะปาง

ลำดับ	ชื่อผู้กู้	กิจกรรมที่ไปดำเนินการ	จำนวนเงินกู้	เงื่อนไขการชำระเงิน
1.	นายไพศาล ชันประเสริฐ	เลี้ยงวัว	20,000	ราย 1 เดือน
2.	นายณรงค์ฤทธิ์ หมั่นพวงค์	เลี้ยงไก่	20,000	ราย 1 เดือน
3.	นางเสนอ เรืองฤทธิ์	เลี้ยงหมู	20,000	ราย 6 เดือน
4.	นางระพิน พันชนะ	เลี้ยงวัว	20,000	ราย 1 เดือน
5.	นายสำเร็จ ช่างวาด	การเกษตร	20,000	ราย 1 เดือน
6.	นางประคอง แก้วอุดม	เลี้ยงวัว	20,000	ราย 1 เดือน
7.	นางบุญยวง ชุมวงศ์	ร้านซ่อมรถ	20,000	ราย 1 เดือน
8.	นายเอกชาติ แก้วอุดม	ค้าขาย	20,000	ราย 1 เดือน
9.	นางสุนิตรา จันศรี	เลี้ยงไก่	20,000	ราย 1 เดือน
10.	นางสุนิพร พลฤทธิ์	ค้าขาย	20,000	ราย 1 เดือน
11.	นางสุนิต มหากาฬ	ค้าขาย	20,000	ราย 1 เดือน
12.	นางสายใจ ปลอดแก้ว	เลี้ยงหมู	20,000	ราย 1 เดือน
13.	นายเพียร เรืองรัตน์	เลี้ยงหมู	20,000	ราย 6 เดือน
14.	นางจรัสศรี แก้วอุดม	เลี้ยงปลา	20,000	ราย 6 เดือน
15.	นางขวัญใจ แก้วอุดม	เลี้ยงวัว	20,000	ราย 6 เดือน
16.	นายวิชัย หนูนารถ	เลี้ยงวัว	20,000	ราย 6 เดือน
17.	นายประยุทธ ยอดแก้ว	ค้าขาย	20,000	ราย 6 เดือน
18.	นายสุชาติ ยอดแก้ว	การเกษตร	20,000	ราย 6 เดือน
19.	นางวรรณิ สมหวัง	เลี้ยงหมู	20,000	ราย 6 เดือน
20.	นางละออ มะลิทอง	เลี้ยงหมู	10,000	ราย 6 เดือน
21.	นางสุภาพร ชูกร	เลี้ยงไก่	20,000	ราย 6 เดือน
22.	นายไพฑูรย์ สุขศรีแก้ว	ค้าขาย	20,000	ราย 6 เดือน
23.	นายพิเชษฐ์ ชูกร	เลี้ยงวัว	20,000	ราย 12 เดือน
24.	นายพรเทพ สุขศรีแก้ว	ค้าขาย	20,000	ราย 6 เดือน
25.	นายสุวิทย์ สิทธิโยธา	เลี้ยงวัว	20,000	ราย 6 เดือน

26.	นายสุพงษ์ แก้วประเสริฐ	เลี้ยงปลา	20,000	ราย 6 เดือน
27.	นางจรรย์ แก้วอุดม	ค้าขาย	20,000	ราย 1 เดือน
28.	นายเสนาะ เกตุสุคะ	ค้าขาย	20,000	ราย 6 เดือน
29.	นายผอม สิทธิโยธา	เลี้ยงหมู	20,000	ราย 6 เดือน
30.	นางสุจิตร แก้วอุดม	ค้าขาย	20,000	ราย 6 เดือน
31.	นางปรียา ขุนชิต	ค้าขาย	20,000	ราย 6 เดือน
32.	นางอรรณณ แก้วเพชร	ค้าขาย	20,000	ราย 6 เดือน
33.	นายวินัย เรืองรัตน์	เลี้ยงหมู	20,000	ราย 6 เดือน
34.	นายทวี พลฤทธิ์	ปรับปรุงสวน	20,000	ราย 6 เดือน
35.	นางสารี เรืองฤทธิ์	ค้าขาย	20,000	ราย 6 เดือน
36.	นายชรินทร์ แป้นสุข	เลี้ยงหมู	20,000	ราย 6 เดือน
37.	นายสุทิน ชูเมฆา	เลี้ยงวัว	20,000	ราย 6 เดือน
38.	นางวรรณา เรืองฤทธิ์	ตัดเย็บเสื้อผ้า	20,000	ราย 6 เดือน
39.	นางอำกร นาคะนนท์	ค้าขาย	20,000	ราย 1 เดือน
40.	นายเลวี รัตนพันธ์	เลี้ยงวัว	20,000	ราย 12 เดือน
41.	นายสมชาย นกน้อย	เลี้ยงวัว	20,000	ราย 12 เดือน
42.	นายปรีชา ชูกร	เลี้ยงวัว	20,000	ราย 12 เดือน

ตารางแสดงรายชื่อผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านบ้านกะปาง(บางส่วน)

การชำระเงินกู้

สมาชิกต้องชำระเงินคืนพร้อมดอกเบี้ย ตามที่ได้ทำสัญญาไว้กับกองทุน โดยนำเงินส่งเข้าบัญชีเงินฝากที่ธนาคารออมสิน สาขาทุ่งสง และเอาหลักฐานการคืนเงินมาให้กับทางคณะกรรมการ เพื่อกรรมการจะได้เอามาทำรายงานการเงินต่อไป

ในกรณีที่สมาชิกไม่สามารถไปส่งเงินที่ธนาคารได้ ทางคณะกรรมการจะรับเงินสด และจะรวบรวมเงินนำฝากธนาคารในวันถัดไป และสมาชิกจะได้รับใบเสร็จทุกครั้งที่มีการชำระเงิน

หลักการในการชำระคืนเงินกู้กองทุนหมู่บ้านสามารถแบ่งออกได้เป็นสามลักษณะดังนี้

1. ชำระคืนเป็นรายเดือน สมาชิกที่กู้เงินกองทุนไปจะต้องชำระเงินต้นและดอกเบี้ยที่ลดหลั่นลงตามยอดเงินกู้ที่คงเหลือ โดยเอาจำนวนเงินกู้ที่สมาชิกกู้ไปจากกองทุนทั้งหมดหารด้วยระยะเวลา

12 เดือน ผลลัพธ์ที่ได้จะเท่ากับจำนวนเงินต้นที่สมาชิกจะต้องชำระคืนให้กับกองทุน และดอกเบี้ยร้อยละ 1 บาทต่อเดือน

2. ชำระคืนเป็นราย 6 เดือน ทางกลุ่มจะลดค่าดอกเบี้ยเงินกู้ให้สมาชิก 600 บาท

2.1 ช่วง 6 เดือนแรก ชำระเงินต้น 10,000 บาท พร้อมดอกเบี้ย 1,200 บาท

2.2 ช่วง 6 เดือนหลัง ชำระเงินต้น 10,000 บาท พร้อมดอกเบี้ย 600 บาท

3. ชำระคืนเป็นราย 1 ปี (12 เดือน) สมาชิกจะต้องชำระเงินต้นคืนทั้งหมดจำนวน 20,000 บาท พร้อมดอกเบี้ย 2,400 บาทโดยทางกองทุนจะไม่ลดค่าดอกเบี้ยให้กับสมาชิก

แสดงบัญชีรับ - จ่ายของกองทุนหมู่บ้านบ้านกะปาง

วัน/เดือน/ปี	รายการ	เงินรับ	เงินจ่าย	หมายเหตุ
10 ต.ค. 2544	รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาล	1,000,000.00		
	ปล่อยให้สมาชิกกู้		810,000.00	
15 พ.ค. 2544	รับชำระเงินกู้คืนจากสมาชิก	7,001.00		
31 ธ.ค. 2544	รับดอกเบี้ยจากธนาคาร	3,104.30		
5 ก.พ. 2545	ปล่อยให้สมาชิกกู้		135,000.00	
15 มี.ค. 2545	รับชำระเงินกู้คืนจากสมาชิก	23,671.00		
12 เม.ย. 2545	รับชำระเงินกู้คืนจากสมาชิก	154,336.00		
	ปล่อยให้สมาชิกกู้		210,000.00	
20 พ.ค. 2545	รับชำระเงินกู้คืนจากสมาชิก	12,687.00		
17 มิ.ย. 2545	รับชำระเงินกู้คืนจากสมาชิก	24,034.00		
22 ก.ค. 2545	รับชำระเงินกู้คืนจากสมาชิก	35,501.00		
3 ก.ย. 2545	รับชำระเงินกู้คืนจากสมาชิก	32,219.00		
5 ก.ย. 2545	รับชำระเงินกู้คืนจากสมาชิก	46,300.00		
13 ก.ย. 2545	รับชำระเงินกู้คืนจากสมาชิก	22,200.00		
15 ต.ค. 2545	รับชำระเงินกู้คืนจากสมาชิก	216,987.00		
24 ต.ค. 2545	รับชำระเงินกู้คืนจากสมาชิก	89,158.00		
10 พ.ย. 2545	ปล่อยให้สมาชิกกู้		420,000.00	

10 ธ.ค. 2545	ปันผลคืนสมาชิก		48,846.00	
31 ธ.ค. 2545	รับดอกเบี้ยเงินฝากจากธนาคาร	2,863.97		
17 มี.ค. 2546	รับชำระเงินกู้คืนจากสมาชิก	104,189.00		
18 มี.ค. 2546	รับชำระเงินกู้คืนจากสมาชิก	8,000.00		
24 มี.ค. 2546	รับชำระเงินกู้คืนจากสมาชิก	51,418.00		
04 ก.ค. 2546	รับชำระเงินกู้คืนจากสมาชิก	2,951.00		
	รวม	1,896,620.20	1,623,846.00	

ปัญหาในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านบ้านกะปาง

1. บางโครงการยังไม่ได้รับผลผลิตในระยะเวลาที่กำหนด เช่น การเลี้ยงปลาชเวต และการเลี้ยงวัว เป็นต้น

2. ผู้กู้บางราย ไม่ได้นำเงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์ที่ขอกู้

3. สมาชิกกองทุนที่กู้เงินไปจากกองทุนหมู่บ้านไม่ชำระเงินกู้คืนกองทุนตามกำหนด

ระยะเวลา

3.1 ส่งเงินไม่ตรงตามกำหนด

3.2 ไม่ส่งคืนเงินกู้ให้กับกองทุนเลย

4. ระบบบัญชีของกองทุนหมู่บ้านไม่ได้สรุปและปิดงบดุล เพราะทางคณะกรรมการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านไม่ทราบว่าสำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองระดับอำเภอกำหนดให้ทำด้วย ทำให้ในการดำเนินงานในปีแรกทางกองทุนหมู่บ้านไม่มีการทำงบดุล

การแก้ปัญหา

1. คณะกรรมการได้มีหนังสือทวงหนี้ไปทางผู้กู้ที่ไม่สามารถชำระเงินกู้ได้ตรงตามกำหนดระยะเวลาให้มาชี้แจงถึงปัญหาที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด และทางกองทุนได้ขยายเวลาในการชำระหนี้กองทุนให้กับสมาชิกตามสมควร

2. กรณีผู้กู้เงินไปจากกองทุนแล้วไม่มาชำระคืนให้กับกองทุน และกรรมการได้ทำหนังสือเตือนเป็นลายลักษณ์อักษรไปสามครั้งแล้วถ้าผู้กู้ไม่มาติดต่อ คณะกรรมการจะดำเนินการฟ้องร้องคดีตามกฎหมายตามสัญญาที่ผู้กู้ได้ทำไว้กับกองทุน

ข้อเสนอแนะ

1. ให้ทางรัฐบาลยืดเวลาชำระหนี้ในบางกรณี เช่น การเลี้ยงปลาชเวต และการเลี้ยงวัว เป็นเวลา 18 เดือน

2. ให้มีการจัดตั้งกรรมการกลางขึ้นมา 1 ชุด เพื่อตรวจสอบการทำงานของคณะ

กรรมการกองทุน

3. กองทุนข้าวสาร

ความเป็นมาของกองทุนข้าวสาร

กองทุนข้าวสารหมู่ที่ 7 บ้านกะปางเป็นกิจกรรมที่ต่อเนื่องจากการดำเนินงานธนาคารหมู่บ้าน สืบเนื่องมาจากการทำแผนแม่บทชุมชนพึ่งตนเองของหมู่ที่ 7 บ้านกะปางได้ข้อมูลว่าสมาชิกในหมู่บ้านไม่มีครอบครัวใดที่ยังคงทำนาเพื่อผลิตข้าวบริโภคเอง แต่ทุกครอบครัวในหมู่บ้านกะปางจะซื้อข้าวสารมาบริโภค และคณะกรรมการดำเนินงานธนาคารหมู่บ้านมีความเห็นร่วมกันว่าถ้าหากธนาคารทำกิจกรรมเฉพาะการกู้ยืมการฝากเงินสะสมเพียงอย่างเดียว ธนาคารยังไม่สามารถแก้ปัญหาการเงินด้านอื่นๆของสมาชิกในชุมชนได้ ก็ได้เฉพาะปัญหาด้านการเงินอย่างเดียวเท่านั้น โดยเฉพาะปัญหาที่คณะกรรมการธนาคารเห็นร่วมกันว่าสมาชิกในหมู่ที่ 7 บ้านกะปางต้องบริโภคข้าวสารในราคาที่แพงจากการสำรวจข้อมูลแผนแม่บทชุมชนเรื่องการบริโภคข้าวสารของชาวบ้านหมู่ที่ 7 ตำบลกะปางพบว่าชาวบ้านในหมู่ที่ 7 ได้ซื้อข้าวสารจากร้านค้าในตลาดกะปาง ตำบลคลองปาง อำเภอรัษฎา จังหวัดตรัง ทุกครัวเรือน ทำให้หมู่บ้านต้องเสียดุลการค้าให้กับนายทุนโดยไร้ประโยชน์ที่จะได้คืน เมื่อคณะกรรมการลงสำรวจข้อมูลครัวเรือนแล้วมาสรุปว่าธนาคารหมู่บ้านน่าจะมีการทำกิจกรรมขึ้นมาบ้างเพื่อที่จะลดค่าใช้จ่ายของสมาชิกลงได้บ้าง จึงได้จัดทำประชาคมหมู่บ้านขึ้นมาอีกครั้ง และได้ลงมติว่าต้องจัดตั้งกองทุนข้าวสารซึ่งเป็นกิจกรรมที่ต่อเนื่องจากธนาคารหมู่บ้าน โดยได้มีการจัดทำประชาคมขึ้นเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2545 ณ บ้านเลขที่ 63 หมู่ที่ 7 ตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยคัดเลือกกรรมการขึ้นมา 10 คน ประกอบด้วย 1) นายเจริญ สดรักษ์ 2) นายโสภณ ยอดแก้ว 3) นางสาวี เรืองฤทธิ์ 4) นายพิเชษฐ์ ชูกร 5) นายถาวร มากเพ็ง 6) นายสมบุญ ชูกร 7) นายทวี พลฤทธิ์ 8) นายปรีชา ชูกร 9) นายสุนันท์ มากเพ็ง และ 10) นายเล็ก ชูเมฆา และมีกรรมการที่ปรึกษา 3 คน คือ ผู้ใหญ่บ้าน และอบต. หลังจากมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานขึ้นมาแล้ว ก็ได้มีการร่างระเบียบกลุ่ม (การซื้อ - การขาย) ซึ่งเป็นระเบียบการจัดการแบบชาวบ้าน ๆ โดยสมาชิกแต่ละครอบครัวจะต้องถือหุ้นไม่น้อยกว่า 10 หุ้น ๆ ละ 10 บาท ค่ากระดาษค่าใบเสร็จอีก 20 บาท แต่ไม่เกิน 500 บาท ได้เงินหุ้นทั้งหมด 7,100 บาท และธนาคารหมู่บ้านกะปางได้สนับสนุนเงินยืมโดยไม่คิดดอกเบี้ยแก่กองทุนข้าวสารเพื่อเป็นทุนในการดำเนินงานจำนวน 15,000 บาท รวมยอดเงินจากการลงหุ้นและเงินยืมจากธนาคารหมู่บ้านทั้งหมดเป็นเงิน 22,100 บาท ทางคณะกรรมการดำเนินงานได้มีการสำรวจข้อมูลการบริโภคข้าวสารของสมาชิกพบว่าสมาชิกนิยมบริโภคข้าวสารโดยแยกเป็นชนิดของข้าวได้ดังนี้

1. ข้าวหอมมะลิ หมีแพนด้า	50%
2. ข้าวเล็บนก	10%
3. ข้าวม้าทอง 9 ตัว	10%
4. ข้าวหอมประทุม	10%
5. ข้าวมะลิสุรินทร์	10%

ทางคณะกรรมการดำเนินงานกองทุนข้าวสารได้ลงไปสำรวจราคาข้าว 5 ร้าน ที่ตลาดข้าวทุ่งสง ได้ตกลงซื้อข้าวร้านพัฒนาพันธ์ไรท์ หนองหว้า ซึ่งเป็นร้านที่มีราคาถูกกว่า 4 ร้านข้างต้นตามที่ทางคณะกรรมการได้ไปสอบถามราคา มา เมื่อทางกองทุนได้ข้อตกลงร่วมกันว่าจะซื้อข้าวสารที่ร้านดังกล่าวแล้ว คณะกรรมการดำเนินงานได้ไปซื้อข้าวสารครั้งแรกวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2545 จำนวน 31 กระสอบ ราคารวม 10,000 บาทถ้วน จากวันเริ่มดำเนินการกองทุนข้าวสารได้ซื้อข้าวสารมาบริการสมาชิกรวมทั้งหมด 518 กระสอบ โดยกองทุนได้กำไรกระสอบละ 20 บาท รวมกำไรที่ได้จากการดำเนินงานที่ผ่านมาเป็นเงิน 10,360 บาท ด้วยเงินลงทุนเริ่มต้นเพียง 22,100 บาท ซึ่งหมุนเวียนอยู่ที่กองทุนข้าวสารของหมู่ที่ 7 บ้านกะปาง

การดำเนินงาน

คณะกรรมการดำเนินงานกองทุนข้าวสารมีระยะเวลาในการดำเนินงานวาระละ 2 ปี โดยกรรมการกองทุนข้าวสารจะไปซื้อข้าวสารมาเก็บไว้ที่ทำการกองทุน เมื่อสมาชิกต้องการซื้อข้าวสารก็ให้มาซื้อที่ทำการกองทุน โดยจะมีเจ้าหน้าที่คอยชั่งตวงและเช็คเกี่ยวกับการซื้อขายเอาไว้ว่าสมาชิกซื้อข้าวสารชนิดใด ราคาต่อกิโลกรัมละเท่าไร รวมแล้วสมาชิกซื้อข้าวสารไปจากกลุ่มจำนวนเท่าไร เป็นเงินจำนวนเท่าใดและให้เวลาสมาชิกในการชำระเงินค่าข้าวสารให้กับกลุ่มภายในเวลา 15 วัน ในครั้งต่อไปเมื่อสมาชิกต้องการซื้อข้าวสารก็ให้มาชำระเงินในการซื้อครั้งที่แล้วให้กับผู้ขายที่ได้รับมอบหมายจากกองทุน แล้วจึงจะสามารถรับข้าวสารครั้งใหม่ไปจากกลุ่มได้

ปัจจุบันกองทุนข้าวสารหมู่ที่ 7 บ้านกะปางมีสมาชิก 62 รายมีเงินหมุนเวียนในการดำเนินงานจำนวน 27,400 บาท สามารถซื้อข้าวสารมาบริการสมาชิกได้ครั้งละ 30 – 40 กระสอบ

ทางคณะกรรมการกองทุนข้าวสารได้ดำเนินการโดยไม่ต้องมีระเบียบกติกาที่เป็นทางการ แต่จะใช้รูปแบบการดำเนินการที่เป็นแบบชาวบ้านคือ เดือนหนึ่งทางคณะกรรมการจะสำรวจความต้องการในการบริโภคข้าวสารเดือนละ 1 ครั้ง โดยการสำรวจเป็นรายครัวเรือนและให้มาแจ้งที่กองทุนข้าวสารที่บ้านนายเจริญ สุตรักษ์ หลังจากนั้นคณะกรรมการก็สรุปข้อมูลความต้องการในการบริโภคข้าวสารของสมาชิกทั้งหมดว่าเป็นจำนวนเท่าไร เมื่อได้ข้อมูลที่ชัดเจนแล้วทางคณะกรรมการก็จะไปสั่งซื้อข้าวสารมาให้สมาชิก โดยกรรมการจะแบ่งซื้อข้าวสารมาจำหน่ายแก่สมาชิกเดือนละ 2 ครั้ง ครั้งแรกวันที่ 1 – 15 และครั้งที่ 2 วันที่ 16 - 30 ของทุกเดือน สมาชิกจะมารับข้าวสารที่กองทุนโดย

ไม่ต้องจ่ายเงินให้กับกองทุน สมาชิกก็จะได้รับข้าวสารไปใช้บริโภคภายในครอบครัวก่อน เมื่อถึงวันที่ 16 ซึ่งเป็นรอบที่ 2 ของการจำหน่ายข้าวสารในแต่ละเดือน สมาชิกก็จะมารับข้าวสารที่กองทุนอีกครั้งหนึ่ง พร้อมกับนำเงินค่าข้าวสารรอบแรกที่สมาชิกรับไปมาจ่ายให้กับกองทุนสมาชิกจึงจะสามารถรับข้าวสารในรอบถัดไปได้ และเงินค่าข้าวสารที่สมาชิกรับไปในรอบที่ 2 ก็จะต้องมาจ่ายในรอบถัดไปคือ วันที่ 1 ของเดือนถัดไป โดยสมาชิกมีความเห็นร่วมกันให้กองทุนข้าวสารบ้านกะปางตั้งที่ทำการอยู่บ้าน นายเจริญ สุตรักษ์ ซึ่งเป็นประธานกองทุน เนื่องจากกองทุนข้าวสารยังไม่มีที่ทำการเป็นของตนเอง โดยมีนางพิมพ์ สุตรักษ์เป็นผู้จัดการในการขายข้าวสารและทำบัญชี ซึ่งมีลักษณะเป็นการบันทึกช่วยจำให้กับสมาชิก

การแบ่งผลกำไรจะแบ่งออกเป็น 4 ส่วน

- ส่วนที่ 1 ผู้ขาย 15%
- ส่วนที่ 2 ค่าอุปกรณ์ และอื่น ๆ 10%
- ส่วนที่ 3 คงไว้กับกลุ่ม และเป็นเงินสำรองจ่าย 10%
- ส่วนที่ 4 ปันผลให้กับสมาชิก 65%

ผลการดำเนินงานของกองทุนข้าวสาร

จากวันเริ่มทำการกองทุนข้าวสารเมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2545 ถึงวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546 ชื่อข้าวสารมาจำหน่ายแก่สมาชิกทั้งหมด 518 กระสอบ คิดเป็นเงิน 267,357 บาท กลุ่มได้กำไรจากการดำเนินงานประมาณ 10,000 บาท และกำไรดังกล่าวได้นำมาปันผลตามที่ได้ตกลงเอาไว้

ตารางแสดงรายการชื่อข้าวสาร

วัน เดือน ปี	จำนวนข้าวสาร (กระสอบ)	จำนวนเงิน (บาท)
28 กุมภาพันธ์ 2545	21	10,000
25 มีนาคม 2545	34	17,300
6 เมษายน 2545	20	10,030
25 พฤษภาคม 2545	35	16,597
23 มิถุนายน 2545	25	13,010
23 กรกฎาคม 2545	35	18,480
30 สิงหาคม 2545	23	11,980
16 กันยายน 2545	33	11,810
21 ตุลาคม 2545	17	8,980

27 พฤศจิกายน 2545	37	20,090
30 ธันวาคม 2545	23	22,260
สรุปยอดซื้อข้าวสาร	293	321,074

จากเงินกำไรสุทธิ 10,000 บาท กลุ่มได้แบ่งสัดส่วนในการปันผลกำไรดังนี้

รายการปันผลกำไร	สัดส่วนในการปันผล (%)	จำนวนเงินปันผลที่ได้ (บาท)
สมทบกองทุนสวัสดิการ	10%	1,000
คงไว้เป็นทุนดำเนินการกับกลุ่ม	15%	1,500
ค่าตอบแทนผู้ขาย	10%	1,000
เฉลี่ยคืน (โดยแบ่งตามจำนวนข้าวสารที่สมาชิกซื้อไปจากกลุ่ม)	25%	2,500
ปันผลให้สมาชิก	40%	4,000

ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน

จากการดำเนินงาน 1 ปีที่ผ่านมามีปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นคือ

1. เงินทุนในการดำเนินงานที่มีอยู่จำนวนน้อยในขณะที่สมาชิกมีความต้องการข้าวสารมาก
2. สมาชิกบางคนเห็นผลประโยชน์ส่วนตัวมาก เมื่อเอาข้าวจากกลุ่มไปแล้วไม่ได้นำเงินมาชำระให้กับกลุ่ม แต่ก็มีเป็นส่วนน้อยนิด

แนวทางในการแก้ไขปัญา

1. ในกรณีที่เงินทุนไม่พอในการไปซื้อข้าวสาร ทางกองทุนข้าวสารก็ได้ยืมเงินจากกองทุนภายในหมู่บ้าน คือธนาคารหมู่บ้านมาแก้ปัญหาบางโอกาส และในระยะหลังทางกองทุนมีแผนที่จะซื้อข้าวสารจากทางเครือข่ายของพอช. ซึ่งทางกองทุนสามารถไปเอาข้าวสารมาจำหน่ายให้กับสมาชิกได้ก่อน เมื่อเก็บเงินจากสมาชิกได้แล้ว ก็จะนำไปจ่ายค่าข้าวสารให้กับทางเครือข่าย
2. กรณีที่สมาชิกรับข้าวสารไปจากกองทุนแล้วไม่นำเงินมาชำระข้าวสาร ทางกองทุนแก้ไขด้วยการประชุมร่วมกันทุกเดือน เพื่อสรุปปัญหาและหาทางเจรจากับสมาชิกที่มีปัญหา เพื่อให้มีการนำเงินมาชำระค่าข้าวสาร

แผนการดำเนินงานในระยะต่อไปของกองทุนข้าวสารบ้านกะปาง

ทางกองทุนมีความคิดไว้ในปี 2546 จะยืมเงินกองทุนมีयाว่าที่ส่งคืนไปที่ อบต. ปีละ 20,000 บาท 2 ปี เป็นเงินจำนวน 40,000 บาท มาเป็นทุนให้เกิดสภาพคล่องทางการเงินยิ่งขึ้นในอนาคต เพื่อให้การดำเนินงานกองทุนข้าวสารตอบสนองกับความต้องการของสมาชิกในหมู่บ้านได้อย่างเพียงพอ

การดำเนินงานกองทุนช่วงหลัง ประธานกองทุนได้เชื่อมโยงกับศูนย์ธุรกิจชุมชนอำเภอทุ่งสงที่ทางพช.ได้เข้ามาประสานงานให้เป็นศูนย์ในการประสานติดต่อประสานงานกับกลุ่มธุรกิจชุมชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีการประสานงานร่วมกับกลุ่มธุรกิจต่างๆในเขตอำเภอทุ่งสง โดยมีคุณสุภาพ มาลีเลิศเป็นประธาน เพื่อใช้สินค้าของพช.โดยการทำระบบเครือข่าย 5 จังหวัด คือ นครศรีธรรมราช ตรัง สุราษฎร์ธานี ภูเก็ต และระนอง ซึ่งได้ทำการสำรวจโรงสีข้าวตำบลนางหลง อำเภอชะอวด แล้วตกลงราคาที่ถูกกว่าท้องตลาดประมาณ 50 -100 บาทต่อกระสอบ โดยการถือหุ้นพิเศษร้อยละ 2 % ของเครือข่าย เพื่อที่จะได้ใช้กองทุนต่อรองราคาข้าว และเพื่อให้มีสภาพคล่องของเครือข่ายการเงินอำเภอทุ่งสง สรุปแล้วได้ประโยชน์ 2 ต่อคือ ได้ข้าวสารราคาถูกลงเพราะเป็นโรงสีของผู้ผลิตเอง โดยทางพช.ให้งบประมาณมาดำเนินการ ในอนาคตข้างหน้ากองทุนจะได้ต่อรองราคากับโรงสีง่ายขึ้น เมื่อเข้าระบบเครือข่ายของอำเภอ เราไม่ใช้วิธีการต่อรองกลุ่มเดียวอีกต่อไป ทางเครือข่ายอำเภอเชื่อมโยงกับพช.ภาค โดยประธานกองทุนข้าวสารก็เป็นประธานธนาคารหมู่บ้าน และเป็นรองประธานเครือข่ายอำเภออยู่แล้ว คิดว่าจะไม่ทำให้สมาชิกทุกท่านต้องผิดหวังอย่างแน่นอน

บทที่ 4

สรุปและวิเคราะห์ผลการวิจัย

จากการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการกลุ่มกองทุนให้มีความเป็นเอกภาพ โดยทีมวิจัยได้ศึกษาข้อมูลในเรื่องต่างๆจากเอกสารการดำเนินงาน บันทึกการประชุม การรับฟังความคิดเห็นจากกรรมการและสมาชิกของกองทุนต่างๆทั้งสามกองทุนประกอบด้วย 1) กองทุนหมู่บ้าน 2) ธนาคารหมู่บ้าน และ 3) กองทุนข้าวสาร พบว่า แนวคิดในการดำเนินงานของกองทุนในหมู่บ้านมาจากนโยบายของรัฐบาลที่จะกระตุ้นเศรษฐกิจระดับชุมชน เริ่มจากการอนุมัติงบประมาณผ่านมาทางองค์การบริหารส่วนตำบลให้มีการจัดตั้งกลุ่มพัฒนาอาชีพขึ้นรองรับงบประมาณจำนวน 1 ล้านบาท (งบมียาชาว่า) ซึ่งผู้นำชุมชนได้จัดตั้งกลุ่มขึ้นชื่อ“กลุ่มเงินกู้เพื่อการผลิตบ้านกะปาง” หลังจากดำเนินการไปได้ 1 ปี แกนนำเริ่มเห็นว่าการดำเนินงานของกลุ่มอาจจะไม่มั่นคงเนื่องจากผู้กู้ไม่มีหลักทรัพย์ในการค้ำประกัน จึงได้หาแนวทางใหม่โดยการไปศึกษาดูงานและกลับมาจัดตั้งธนาคารหมู่บ้านขึ้นโดยผนวกกลุ่มเงินกู้เพื่อการผลิตเข้าไว้ด้วยกัน ธนาคารหมู่บ้านจะมีการออมเงินหรือลงทุนทุกเดือน ทำให้มีเงินทุนหมุนเวียนที่เป็นของสมาชิกเองซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้กลุ่มเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ หลังจากนั้นเมื่อผู้นำกลุ่มได้เข้าร่วมจัดทำแผนแม่บทชุมชนพบว่า ชาวบ้านกะปางต้องซื้อข้าวสารมาบริโภคทั้งหมด รวมทั้งเกิดแนวความคิดว่าการทำกลุ่มเฉพาะการเงินไม่อาจช่วยเหลือสมาชิกได้มากนัก จึงได้จัดตั้งกองทุนข้าวสารขึ้นเพื่อช่วยลดรายจ่ายของสมาชิกโดยการลงทุนในกลุ่มสมาชิกธนาคารหมู่บ้านที่สนใจและยืมเงินจากธนาคารหมู่บ้านมาสมทบเป็นทุนหมุนเวียน ซึ่งกองทุนข้าวสารก็คือกิจกรรมเชิงธุรกิจกิจกรรมหนึ่งของธนาคารหมู่บ้านนั่นเอง หลังจากนั้น เมื่อรัฐบาลมีนโยบายเรื่องกองทุนหมู่บ้านเข้ามาในชุมชนบ้านกะปางก็ได้จัดประชุมเวทีประชาคมเพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านรองรับเงินงบประมาณจำนวน 1 ล้านบาทอีก ซึ่งแนวคิดการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านนั้นมีการปฏิบัติที่อิงอยู่กับระเบียบของสำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติอยู่มาก ทำให้แกนนำของธนาคารหมู่บ้านซึ่งไม่ได้เป็นผู้นำของกองทุนหมู่บ้านเนื่องจากฐานสมาชิกของกองทุนหมู่บ้านซึ่งเป็นผู้เลือกตั้งคณะกรรมการมีความหลากหลายกว่าประสงค์จะรวมกองทุนทั้งสามเข้าด้วยกัน (ซึ่งที่จริงมีเพียงสองกองทุนเท่านั้นเพราะกองทุนข้าวสารถือเป็นกิจกรรมของธนาคารหมู่บ้านอยู่แล้ว) เพื่อให้เกิดเอกภาพในการจัดการกับสมาชิกที่ไม่ทำตามระเบียบ โดยที่แกนนำธนาคารหมู่บ้านได้มีโอกาสพบปะแลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้กับหน่วยงานต่างๆอยู่มาก โดยเฉพาะเรื่องกองทุนในชุมชนนั้นผู้นำธนาคารหมู่บ้านต้องการสร้างกองทุนสวัสดิการเพื่อเป็นแกนกลางในการดำเนินงานตามแนวคิดของครูชบ ยอดแก้ว จึงได้ผลักดันให้มีการดำเนินงานในเรื่องนี้มาโดยตลอด อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาจากการดำเนินงานของกองทุนทั้งสอง พบว่า

1) ธนาคารหมู่บ้านและธุรกิจกองทุนข้าวสาร

การดำเนินงานของธนาคารหมู่บ้าน จากข้อมูลที่ได้ซึ่งมีรายละเอียดไม่ครบถ้วน พบว่า กลุ่มมีสมาชิก ณ เดือนกรกฎาคม 2546 จำนวน 128 คน การส่งเงินสะสมในแต่ละเดือนเท่าที่มีข้อมูล ถึงเดือนพฤษภาคม 2546 มีสมาชิกส่งเงินเดือนละประมาณ 30 – 40 คนเท่านั้นไม่มีรายละเอียดการกู้เงินของสมาชิก แต่จากข้อมูลสถานะทางการเงินของกลุ่มในเดือนกรกฎาคม 2546 พบว่า กลุ่มมีเงินสะสมของสมาชิกรวม 113,400 บาท มีลูกหนี้เงินกู้คงค้างเป็นเงินจำนวน 143,300 บาท มีหนี้สินจากเงินกระดุนเศรษฐกิจจำนวน 60,000 บาท โดยมีเงินกองทุนสวัสดิการ 5,000 บาท และเงินปันผลสมาชิก 10,000 บาท (เข้าใจว่าเป็นเงินกำไร) แต่ไม่มีข้อมูลการจ่ายเงินปันผลให้กับสมาชิก และการช่วยเหลือด้านสวัสดิการสำหรับรายละเอียดการนำเงินไปใช้ประโยชน์และข้อคิดเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินงานของธนาคารหมู่บ้านนั้น ยังไม่มีข้อมูลในส่วนนี้เลย มีเพียงข้อสรุปเปรียบเทียบประโยชน์ที่ได้จากการก่อตั้งธนาคารหมู่บ้านเท่านั้น ซึ่งเป็นประโยชน์โดยตรงของการก่อตั้งกลุ่มการเงินโดยทั่วไป สำหรับปัญหาที่พบนั้น ส่วนใหญ่สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้ คือ สมาชิกไม่เข้าใจระเบียบบางข้อแต่ก็เกรงใจกรรมการซึ่งดูเหมือนว่าจะมีอำนาจเบ็ดเสร็จ และธนาคารมีเงินน้อยไม่พอบริการสมาชิก โดยปัญหาที่เห็นชัดเจนคือกลุ่มไม่มีระบบทะเบียน บัญชี ทำให้ข้อมูลไม่ชัดเจนและคลาดเคลื่อน แม้การเก็บข้อมูลพื้นฐานจากการบันทึกกิจกรรมการดำเนินงานของกลุ่มเพื่อวิจยหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาในครั้งนี้ก็เป็นไปด้วยความยากลำบาก ส่วนใหญ่จึงเป็นข้อมูลจากความคิดเห็นและการสรุปโดยประมาณซึ่งขาดหลักฐานเชื่อมโยง/อ้างอิงจากต้นตอที่เป็นตัวกิจกรรมจริง ๆ

สำหรับการดำเนินงานของกองทุนข้าวสารนั้นก็ใช้การบันทึกช่วยจำ ไม่มีข้อมูลการบันทึกที่เป็นปัจจุบัน โดยสรุปแล้วการดำเนินงานกองทุนข้าวสารได้ช่วยลดรายจ่ายของสมาชิกได้ระดับหนึ่งโดยผลดำเนินการใน 1 ปีได้กำไรเป็นเงิน 10,000 บาท ซึ่งจัดสรรผลกำไรเป็นส่วน ๆ แตกต่างจากที่กำหนดไว้ในระเบียบเล็กน้อย สำหรับปัญหาที่พบคือ กลุ่มขาดเงินทุนหมุนเวียนและสมาชิกไม่ชำระเงินตามกำหนด ซึ่งกลุ่มคิดว่าจะยืมเงินกระดุนเศรษฐกิจที่ส่งคืนองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 40,000 บาท และให้สมาชิกชำระเงินอย่างเคร่งครัด

2) กองทุนหมู่บ้าน

ข้อมูลหลักที่ได้คือทะเบียนการทำกิจกรรมของกองทุนซึ่งมีไม่ครบถ้วนเช่นเดียวกัน ทั้งการกู้เงินและการชำระคืนเงินกู้ สำหรับข้อมูลการนำเงินไปใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ที่ขอกู้หรือไม่ และดำเนินการได้ผลหรือล้มเหลวอย่างไร รวมทั้งข้อคิดเห็นของสมาชิกนั้น ทีมวิจัยไม่ได้ศึกษาอย่างละเอียดนัก มีเพียงข้อสรุปรวมที่เป็นปัญหาในการดำเนินงาน ตั้งแต่ระบบทะเบียน บัญชีของกลุ่ม การกู้เงินแล้วไม่ดำเนินการตามที่เสนอไว้ รวมทั้งการไม่ชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกบางคน สุดท้ายคือปัญหาจากระเบียบหลักของกองทุนที่กำหนดให้ส่งคืนเงินกู้ภายใน 1 ปีซึ่งบางกิจกรรมทำไม่ได้

สรุปแล้วการดำเนินงานของกองทุนทั้งสองมีปัญหาสำคัญร่วมกันอยู่ 2 ประการคือ

1) ระเบียบและการบังคับใช้

ระเบียบกลุ่มและการถือปฏิบัติตามระเบียบของทั้งกรรมการและสมาชิก โดยเริ่มตั้งแต่ที่มาของระเบียบซึ่งตามปกติแล้วจะต้องได้รับการยอมรับจากสมาชิกทั้งหมด หากสมาชิกรับรองแล้ว ยังขาดความรู้ความเข้าใจก็เป็นหน้าที่ของกรรมการที่จะช่วยประชาสัมพันธ์เผยแพร่ให้สมาชิกทราบอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ และกรรมการเองก็ต้องถือปฏิบัติตามระเบียบอย่างเคร่งครัดด้วย หากระเบียบใดมีปัญหาในการปฏิบัติ ถ้าไม่เร่งด่วนนักก็อาจบันทึกไว้รอเสนอแก้ไขปรับปรุงให้สอดคล้องกับความเป็นจริงตอนประชุมใหญ่สมาชิก และหากเป็นเรื่องเร่งด่วนสำคัญกรรมการก็สามารถจัดประชุมใหญ่วิสามัญเพื่อพิจารณาแก้ไขระเบียบได้อยู่แล้ว หากคิดว่ากลุ่มเป็นของเราก็ต้องสามารถปรับปรุงระเบียบให้เหมาะสมได้อยู่เสมอ ที่สำคัญคือจะต้องให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบและมีความเข้าใจระเบียบอย่างถูกต้องโดยที่กรรมการจะต้องถือปฏิบัติตามระเบียบอย่างเคร่งครัดด้วย

2) คณะกรรมการและการบริหารจัดการ

คณะกรรมการมาจากการเลือกตั้งของสมาชิกเพื่อทำหน้าที่แทนสมาชิก โดยบริหารจัดการกลุ่มตามกรอบที่กำหนดไว้ในระเบียบข้อบังคับ ดังนั้น คณะกรรมการจะต้องรับบทบาทหน้าที่ของตนและต้องเข้าใจระเบียบข้อบังคับอย่างครบถ้วน สำหรับการทำหน้าที่เรื่องการบริหารจัดการนั้น ที่สำคัญคือการทำทะเบียนข้อมูลกิจกรรมของกลุ่มที่เป็นการส่งเงินสะสม การกู้เงินและชำระคืน รวมทั้งการสั่งซื้อข้าวสาร(ในส่วนของกองทุนข้าวสาร)ให้มีความครบถ้วนชัดเจนและเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ จากข้อมูลที่บ้านทีกไว้อย่างเป็นระบบจึงจะนำมาสรุปรายการทางบัญชีได้อย่างถูกต้องครบถ้วน ซึ่งหากกรรมการยังไม่มีความรู้เรื่องบัญชีก็อาจจะเรียนรู้โดยการศึกษาดูงานกลุ่มที่มีความชัดเจนในเรื่องเหล่านี้ หรือขอให้กลุ่มที่มีความรู้มาช่วยเป็นที่เล็งสอนให้ก็ได้ ซึ่งแกนนำกลุ่มมีความสัมพันธ์กับกลุ่มต่าง ๆ อยู่มาก เรื่องการทำบัญชีน่าจะเรียนรู้จากกันได้ไม่ยากนัก (น่าจะง่ายกว่าการเชื่อมโยงกันของเครือข่ายธุรกิจชุมชนที่แกนนำกำลังติดต่อประสานงานอยู่)

ถ้าหากการบริหารจัดการไม่สามารถทำให้ข้อมูลถูกต้องครบถ้วนและเป็นปัจจุบันแล้ว ไม่เพียงทำให้กลุ่มไม่ทราบสถานะที่เป็นจริงของตนเอง ซึ่งจะเป็นผลให้ไม่สามารถวางแผนพัฒนากลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่านั้น แต่จะทำให้สมาชิกขาดความมั่นใจในการดำเนินงานของกลุ่มได้ จึงเป็นเรื่องที่คณะกรรมการควรเร่งรีบดำเนินการแก้ไขโดยเร่งด่วนต่อไป

สำหรับการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านนั้น แม้ว่าจะมีระเบียบของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติเป็นกรอบให้ยึดถือปฏิบัติ แต่ก็เป็นกรอบที่เปิดให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมได้มาก ทั้งการจัดระยะเวลาในการชำระหนี้ และการกำหนดข้อปฏิบัติต่าง ๆ ที่ส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับชุมชนอยู่แล้ว ดังนั้น จึงไม่น่าจะเป็นปัญหาในการดำเนินการเท่าไรนัก เพียงแต่กระบวนการในการวางระเบียบขอให้สมาชิกได้มีส่วนร่วมอย่างแท้จริงให้เป็นระเบียบที่เขาเป็นผู้ร่วมกำหนดก็จะช่วยให้สมาชิกระลึกไว้ว่าจะต้อง

ปฏิบัติตามระเบียบที่ตัวเองกำหนดไว้ ซึ่งหากเกิดเหตุสุดวิสัยก็สามารถดำเนินการประนีประนอมโดยใช้กฎเกณฑ์ทางสังคมหรือทางกฎหมายได้อยู่แล้ว

สำหรับการรวมกองทุนต่าง ๆ เข้าด้วยกันเพื่อให้มีแนวปฏิบัติเดียวกันเพื่อไปสู่กองทุนสวัสดิการชุมชนนั้น แก่นนำได้ดำเนินการเลือกตั้งคณะกรรมการกลางขึ้นมา 1 ชุด เพื่อบริหารจัดการกองทุนทั้งสามกองทุนให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งกรรมการกลางชุดดังกล่าวประกอบด้วย

กรรมการที่ปรึกษา ประกอบด้วย

1. นายนิยม ศรีสวัสดิ์	ผู้ใหญ่บ้าน	ประธานที่ปรึกษา
2. นายเสวี รัตนพันธ์	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	รองประธานที่ปรึกษา
3. นายปรีชา ชูกร	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	รองประธานที่ปรึกษา

กรรมการกลาง ประกอบด้วย

1. นางระพิน พันชนะ	ประธาน
2. นายเจริญ สุตรักษ์	รองประธาน
3. นายทวี พลฤทธิ์	กรรมการ

ซึ่งคณะกรรมการกลางชุดนี้มีหน้าที่ในการดูแลการดำเนินงานของกองทุนทั้งสามกองทุนให้เป็นไปตามกติกาเงื่อนไขที่กำหนดร่วมกัน โดยคณะกรรมการกลางได้ร่างระเบียบข้อบังคับขึ้นมา 1 ชุด เพื่อคุมกองทุนทั้งสามกองทุนให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ระเบียบข้อบังคับที่ร่างขึ้นมาได้ผ่านความเห็นชอบจากสมาชิกและกรรมการ ตามวาระประชุมเมื่อวันที่ 8 เมษายน 2546 ที่ศาลาประชาคมหมู่บ้าน หมู่ที่ 7 ตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยให้สมาชิกและกรรมการถือปฏิบัติตามระเบียบอย่างเคร่งครัด

ระเบียบข้อตกลงกลางที่ผ่านความเห็นชอบร่วมกัน

1. ให้สมาชิกของกองทุนทุกกองทุน จะต้องฝากเงินออมกับธนาคารหมู่บ้าน โดยต่อเนื่องทุกเดือนเพื่อที่จะดำเนินกิจกรรมร่วมกันอย่างมั่นคง เสมือนว่าสมาชิกทุกคนเป็นเจ้าของกองทุนเอง

2. ให้สมาชิกทุกกลุ่มกู้เงินและส่งเงินตามวันเวลาทำการเท่านั้น นอกเวลาทำการกลุ่มจะไม่รับ และจะต้องเสียค่าปรับ ไม่ว่ากรรมการคนใดก็รับไม่ได้ ถือว่าผิดระเบียบ กรรมการที่รับจะต้องเสียค่าปรับ ร้อยละ 10 บาทต่อเดือน เพื่อเป็นตัวอย่างและเพื่อปูพื้นฐานไว้สำหรับคนที่ทำตัวไม่ตรงต่อเวลา ไม่รับผิดชอบต่อกองทุนหมู่บ้าน และธนาคารหมู่บ้าน สำหรับกองทุนข้าวสารก็เช่นกัน เมื่อสมาชิกเอาข้าวสารจากกลุ่มครั้งก่อนไปแล้วยังไม่จ่ายเงินจะมาเอาข้าวสารรอบใหม่ไม่ได้ เพราะเงินกองทุนข้าวสารมีน้อย ต้องจ่ายของเก่าจึงจะเอาของใหม่ได้ ในเวลาไม่เกิน 15 วัน เพื่อที่กลุ่มจะได้นำเงินไปซื้อข้าวสารแทนที่ที่ขายไปได้โดยให้มีปริมาณข้าวสารสำรองเท่าเดิม

3. สมาชิกคนใดไม่มาส่งเงินสะสมติดต่อกัน 3 เดือน ให้ถือว่าสมาชิกคนนั้นลาออกทางคณะกรรมการจะคืนเงินสัจจะ แต่ไม่คืนเงินค่าธรรมเนียมนิยมและกำไรหักไว้กับกลุ่ม เมื่อสมาชิกพ้นจาก

สภาพการเป็นสมาชิกแล้วมีความประสงค์จะกลับเข้าเป็นสมาชิกใหม่อีก จะต้องเว้นระยะไว้อย่างน้อย 1 ปีในฐานะที่ไม่ได้รับผิดชอบต่อหน้าที่

4. ห้ามไม่ให้สมาชิกที่กู้เงินหรือนำเงินมาฝากสะสมเอาสมุดมากองไว้ที่กลุ่ม แต่จะต้องส่งมาพร้อมกับเงินให้ครบตามจำนวนกับกรรมการในวันทำการ เพื่อป้องกันการสูญหายและเพื่อเป็นระเบียบปฏิบัติร่วมกัน (ถ้ากรรมการสั่งให้ตั้งไว้ และเงินสูญหายกรรมการคนนั้นต้องรับผิดชอบ)

5. วันนัดประชุมใหญ่สมาชิกและปันผลประจำปี ถ้าสมาชิกคนใดไม่เข้าร่วมประชุมทางกลุ่มจะตัดเงินปันผลส่วนนั้นให้เข้ากองทุนสวัสดิการ ถ้าจำเป็นไม่สามารถเข้าร่วมประชุมได้ ต้องแจ้งล่วงหน้า

นอกจากแนวทางที่กำหนดเป็นข้อตกลงในการดำเนินงานกองทุนข้างต้นแล้ว เพื่อให้การดำเนินงานกองทุนต่างๆของหมู่บ้านมีความเป็นเอกภาพ สามารถตอบสนองความต้องการของสมาชิกได้อย่างแท้จริง คณะกรรมการกลางเห็นว่า การที่จะทำให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมกับกองทุนนั้นจะต้องมีกิจกรรมที่เอื้อประโยชน์ต่อตัวสมาชิกด้วย ดังนั้นทางคณะกรรมการจึงได้จัดให้มีกองทุนสวัสดิการเพิ่มขึ้นมา โดยมีวัตถุประสงค์ในการช่วยเหลือสมาชิกในเรื่องสวัสดิการด้านต่างๆ ซึ่งเป็นกองทุนรวมของหมู่บ้าน โดยจะจัดทำระเบียบในการดำเนินงานของกองทุนสวัสดิการขึ้นมาในภายหลัง หลังจากที่ได้มีการประชุมใหญ่ประจำปีแล้วเสร็จ

อย่างไรก็ตาม หลังจากที่มีการกำหนดข้อตกลงกลางร่วมกัน และได้ดำเนินกิจกรรมมากกว่าครึ่งปีแล้ว ก็ยังไม่มีข้อมูลว่าผลการดำเนินงานของกลุ่มกองทุนทั้งสามเป็นอย่างไร สมาชิกและกรรมการได้ปฏิบัติตามข้อตกลงที่วางไว้หรือไม่และมีปัญหาอุปสรรคอย่างไรบ้าง ทำให้ไม่ทราบว่าการได้แก้ปัญหาในส่วนของการระเบียบข้อตกลงที่ต้องถือปฏิบัติร่วมกันตามแนวทางที่กำหนดไว้หรือไม่

สำหรับในส่วนของการบริหารจัดการในเรื่องของการทำทะเบียน บัญชีนั้น กลุ่มยังคงไม่ให้ความสำคัญมากนัก เนื่องจากการทำวิจัยต้องเก็บข้อมูลเบื้องต้นจากทะเบียนที่กรรมการบันทึกไว้เป็นหลักฐานซึ่งทราบแต่ต้นว่า กลุ่มมีปัญหาอยู่มากต้องเร่งรีบแก้ไขปรับปรุงอย่างเร่งด่วน ซึ่งการวิจัยได้ช่วยสนับสนุนให้มีการสืบค้นเพื่อให้เห็นปัญหาในรายละเอียดว่าอยู่ตรงไหนบ้าง ซึ่งเป็นเงื่อนไขให้แกนนำได้ใช้กระบวนการดังกล่าวแก้ไขปรับปรุงทะเบียนและบัญชีของกลุ่มให้ถูกต้องชัดเจนขึ้น แต่แกนนำก็ไม่ได้ให้ความสำคัญกับปัญหาและโอกาสในการทำวิจัยในครั้งนี้มากนัก แม้รู้ว่ามีปัญหาและมีโอกาสแก้ไขอย่างดีเนื่องจากมีงบประมาณสนับสนุนอย่างเต็มที่ แต่ก็ปล่อยให้ปัญหาดังกล่าวอยู่อย่างนั้นจนถึงปัจจุบันทำให้ไม่สามารถเก็บข้อมูลที่เป็นปัจจุบันได้ อย่างไรก็ตาม ปัญหาดังกล่าวน่าจะแก้ไขได้ไม่ยากหากคณะกรรมการกลางหรือกรรมการกองทุนทั้งสามเห็นว่ามีสำคัญดังที่ได้เสนอแนวทางการแก้ปัญหาไว้แล้วข้างต้น

ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานวิจัย (มุมมองทีมวิจัยชุมชน)

1. เกิดการเรียนรู้และความเข้าใจร่วมกันระหว่างสมาชิกและกรรมการของกองทุนทั้ง 3 กองทุน
2. ได้แนวทางที่ชัดเจนในการพัฒนากลุ่มกองทุนให้ก้าวไปข้างหน้า ซึ่งจะเกิดผลต่อสมาชิกในอนาคต
3. สมาชิกของกองทุนทั้ง 3 กองทุนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานกองทุนมากขึ้น
4. คณะกรรมการของกองทุนต่าง ๆ ในหมู่บ้านกะปางมีการพัฒนาศักยภาพในการบริหารจัดการกลุ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะต่อพี่เลี้ยง (มุมมองทีมวิจัยชุมชน)

เนื่องจากการดำเนินงานกองทุน 3 กองทุนของหมู่ที่ 7 บ้านกะปาง ตำบลกะปาง เป็นการเริ่มต้นที่ไปได้ดี แต่กรรมการดำเนินงานยังขาดความรู้เรื่องระบบทะเบียนบัญชีการเงิน อยากจะเสนอแนะต่อทีมพี่เลี้ยงช่วยเสนอโครงการเพื่อสนับสนุนการศึกษาเรียนรู้เรื่องระบบทะเบียนบัญชีและงบการเงินให้กับกรรมการดำเนินงานเพื่อที่จะพัฒนาความรู้ความสามารถของคณะกรรมการให้สามารถดำเนินการได้ทุกคน เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการกองทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะเป็นประโยชน์ต่อกลุ่มกองทุนและสมาชิกในชุมชน

ข้อเสนอต่อ สกว. จากทีมวิจัยชุมชน

ทางทีมวิจัยมีข้อเสนอต่อสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

1. เรื่องไร่นาสวนผสมในวงเงิน	100,000 บาท
2. เรื่องการเพาะเห็ดในวงเงิน	100,000 บาท
3. เรื่องการเลี้ยงวัวในวงเงิน	100,000 บาท
4. เรื่องการเลี้ยงปลาน้ำจืดในวงเงิน	100,000 บาท
รวมทั้งสิ้น	400,000 บาท

บทเรียนการทำงานติดตามสนับสนุนของผู้ช่วยประสานงาน

บทเรียนในการทำงานเพื่อสนับสนุนโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่น “โครงการวิจัยแนวทางการบริหารจัดการกลุ่มกองทุนให้มีความเป็นเอกภาพบ้านกะปาง” พี่เลี้ยงได้บทเรียนจากการลงไปทำงานดังนี้

เนื่องจากพื้นที่โครงการวิจัยชุมชนบ้านกะปางเป็นพื้นที่ใหม่ที่มีประสบการณ์ในการทำงานพัฒนาน้อยมาก ทำให้ความร่วมมือในการทำงานของทีมพี่เลี้ยงประเมินยากและพี่เลี้ยงเองก็ประเมินความพร้อมของทีมวิจัยชุมชนผิดพลาดไป การพูดคุยทำความเข้าใจในช่วงพัฒนาโครงการ พี่เลี้ยงประเมินว่าทีมวิจัยชุมชนมีความพร้อม มีความเข้าใจเพียงพอที่จะสามารถดำเนินการวิจัยได้ แต่เมื่อชุมชนได้ส่งข้อเสนอโครงการมาที่หน่วยประสาน พี่เลี้ยงกลับพบว่าทีมวิจัยยังขาดความเข้าใจในกระบวนการทำงานวิจัย ทางพี่เลี้ยงได้ช่วยปรับแก้ข้อเสนอโครงการให้กับทีมวิจัยชุมชนเองเพราะคิดว่าทีมวิจัยมีความเข้าใจกระบวนการวิจัยเป็นอย่างดีแต่ไม่สามารถทำข้อเสนอโครงการที่เป็นเอกสารแบบเดียวกับที่พูดคุยตอนพัฒนาโครงการได้ ทำให้ได้บทเรียนว่าการที่พี่เลี้ยงช่วยเรียบเรียงข้อเสนอโครงการให้กับทีมวิจัยนั้นชุมชนขาดความชัดเจนในกระบวนการวิจัยทำให้เกิดปัญหาในขั้นตอนการทำวิจัยของชุมชน จึงได้ข้อสรุปว่าขั้นตอนการพัฒนาโครงการและเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยควรจะทำให้เกิดความชัดเจนตั้งแต่ต้น พี่เลี้ยงไม่ควรเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยให้กับชุมชน

บทเรียนอีกประการหนึ่งในการติดตามสนับสนุนโครงการวิจัยของชุมชน พี่เลี้ยงควรจะติดตามการดำเนินงานของโครงการอย่างใกล้ชิดและเกาะติดกับสถานการณ์ของชุมชนตลอดและครบกระบวนการของโครงการวิจัย และเข้าร่วมกิจกรรมโครงการวิจัยทุกขั้นตอนพร้อมทั้งเก็บรวบรวมข้อมูลและมีการสรุปข้อมูลร่วมกันเป็นระยะ ๆ ตลอดโครงการเพื่อช่วยเสริมสร้างกระบวนการทำวิจัยของชุมชน และเพื่อเสริมกระบวนการในการเขียนรายงานวิจัยให้กับชุมชน และเป็นการเตรียมข้อมูลเพื่อเตรียมการเขียนรายงานควบคู่ไปกับชุมชนในกรณีที่ชุมชนไม่สามารถเขียนรายงานวิจัยเองได้

บทเรียนของผู้ประสานงาน

โครงการวิจัยที่บ้านกะปางเริ่มต้นจากความชื่นชมในความตั้งใจของแกนนำชุมชนที่ต้องการพัฒนาชุมชนบนฐานคิดของตนเอง โดยมีแนวความคิดที่ต้องการรวมกองทุนต่าง ๆ ที่ราชการเข้ามากำหนดให้มาจากข้อกำหนดของชุมชนเอง โดยแกนนำที่สนใจทำวิจัยได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาที่กว้างไกลกว่างานในหมู่บ้านมาก โดยได้ร่วมทำงานในเครือข่ายธนาคารหมู่บ้านอำเภอทุ่งสงและเป็นสมาชิกองค์กรเครือข่ายการเงินชาวบ้านเมืองนคร รวมทั้งได้ร่วมกับเครือข่ายธุรกิจชุมชนโดยการสนับสนุนของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชนด้วย แม้ว่าบ้านกะปางจะอยู่ไกลจากสำนักประสานงานที่มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์มาก (ระยะทางไป – กลับประมาณ 250 กิโลเมตร) แต่เนื่องจากผู้ประสานงานเห็นว่าแกนนำมีความตั้งใจและมีประสบการณ์ร่วมงานกับหน่วยงานภายนอกเป็นทุนเดิมอยู่มั่ง ก็จึงได้ร่วมกันพัฒนาโครงการด้วยกันหลายครั้งโดยท้ายสุดได้ให้ผู้ช่วยผู้ประสานงานช่วยเรียบเรียงแนวคิดและ

เขียนข้อเสนอโครงการให้ เนื่องจากคิดว่าเป็นปัญหาเรื่องการเขียนเพื่อสื่อความหมายที่แกนนำไม่ถนัด แต่หลังจากได้รับการสนับสนุนบววิจัยจากสกว.ภาคและเริ่มกระบวนการวิจัยไปได้ระยะหนึ่งโดยทีมประสานงานได้จัดเวทีพบปะกันให้มีการเสนอความคืบหน้าการทำวิจัยของแต่ละโครงการซึ่งมีอยู่ทั้งสิ้นจำนวน 7 โครงการพบว่า กระบวนการทำงานของทีมวิจัยบ้านกะปางมีความสนใจงานพัฒนาไปข้างหน้า โดยการประสานเชื่อมโยงกับหน่วยงานภายนอกมากกว่าจะลงลึกพัฒนาความเข้มแข็งจากภายใน โดยเฉพาะไม่ค่อยสนใจกระบวนการวิจัยที่เน้นการเก็บข้อมูลมาพื้นฐานในการสรุปวิเคราะห์เพื่อเป็นความรู้ความเข้าใจในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ แต่เนื่องจากทีมประสานงานเองก็เพิ่งมีประสบการณ์ทำให้ไม่ทราบว่าการดังกล่าวมาจากสาเหตุใดและต้องให้การสนับสนุนเร่งด่วนแค่ไหน อย่างไร ? ทำให้การเข้าไปสนับสนุนเป็นเพียงการทำหน้าที่ให้แนวคิด ข้อเสนอแนะการทำงานวิจัยแทนที่จะลงไปสนับสนุนกระบวนการวิจัยให้กับทีมวิจัยชุมชนโดยตรง หลังจากนั้น เมื่อทีมวิจัยชุมชนเริ่มมีอาการชัดเจนขึ้นว่า ไม่ได้ให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการทำวิจัยเพื่อท้องถิ่นในความหมายที่พูดคุยกันมาโดยตลอด ผู้ประสานงานจึงได้มอบหมายให้ผู้ช่วยผู้ประสานงานรับผิดชอบเป็นกรณีเฉพาะ โดยขอให้ลงพื้นที่เพิ่มมากขึ้นโดยแนะนำให้ทำตัวเสมือนกับเป็นทีมวิจัยร่วมสืบค้นกับชุมชนในประเด็นคำถามที่ตั้งไว้ ซึ่งได้ดำเนินการมาตั้งแต่เห็นอาการชัดเจนแต่ต้น แต่เนื่องจากบ้านกะปางอยู่ไกลจากสำนักงานและผู้ช่วยประสานงานเป็นผู้หญิงไม่สะดวกที่จะพักค้างคืนในหมู่บ้าน ทำให้การสนับสนุนไม่คืบหน้าเท่าไรนัก หลังจากนั้นเมื่อทีมวิจัยชุมชนมีอาการส่อเค้ารุนแรงถึงขั้นวิกฤตว่าจะไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการทำวิจัยอย่างแน่นอนทั้งการเก็บข้อมูลให้ครบถ้วน โดยไม่ต้องเอ่ยถึงการสรุปวิเคราะห์และการเขียนรายงาน ผู้ประสานงานจึงได้มอบหมายให้ผู้ช่วยลงพื้นที่เป็นนักวิจัยเสียเองโดยเน้นการสร้างกระบวนการเพื่อให้ทีมวิจัยชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัย เริ่มตั้งแต่การเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูลหลักคือจากเอกสารของกลุ่ม แต่ก็ยังเป็นข้อจำกัดของผู้ช่วยประสานงานซึ่งผู้ประสานงานคาดหวังไว้สูงเกินไป โดยไม่สามารถเก็บข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ได้ตามที่ควรจะเป็น แม้แต่ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มเองก็ได้นำไม่ครบถ้วน ซึ่งผู้ช่วยประสานงานได้ให้ทีมวิจัยชุมชนส่งข้อมูลมาให้และลงไปเก็บเพิ่มเติมโดยไม่ได้ไปสนับสนุนกระบวนการเก็บข้อมูลวิจัยร่วมกับทีมวิจัยชุมชน ซึ่งแม้แต่ข้อมูลที่ผู้ประสานงานแนะนำว่าควรจะมีอะไรบ้างก็ได้มาไม่ครบถ้วน สุดท้ายเมื่อผู้ช่วยเรียบเรียงข้อมูลที่ได้ และเขียนเป็นรายงานให้ดูก็ได้แนะนำให้ลงไปเก็บข้อมูลเพิ่มเติมอีก แต่ทำไปทำมาหลายครั้งก็ทำได้ดีที่สุดเท่าที่มีข้อมูลปรากฏอยู่ในรายงาน ซึ่งผู้ช่วยประสานงานได้ใช้เวลาไปกับงานวิจัยบ้านกะปางอยู่หลายเดือน จนผู้ประสานงานต้องยอมรับว่า คงต้องเขียนรายงานจากข้อมูลเท่าที่มีอยู่ด้วยตัวเอง โดยอาศัยข้อมูลจากที่เคยพูดคุยกับทีมวิจัยชุมชน รวมทั้งที่ชุมชนเขียนและรวบรวมส่งมาให้ และที่ผู้ช่วยเก็บรวบรวมมา เขียนเป็นร่างรายงานไว้ ทำให้รายงานการวิจัยชิ้นนี้ผสมผสานระหว่างมุมมองของคนในที่เป็นนักวิจัยชุมชนกับมุมมองของคนนอกที่เป็นทีมติดตามสนับสนุน โดยอาศัยการสรุปวิเคราะห์จากข้อมูลเท่าที่มีอยู่

ผู้ประสานงานยอมรับว่า เพิ่งมีประสบการณ์ในการทำงานสนับสนุนงานวิจัยของชุมชน ทำให้คาดการณ์ผิดพลาด ทั้งปัจจัยที่มาจากทีมวิจัยชุมชนเองและจากทีมติดตามสนับสนุนซึ่งในส่วนของชุมชนนั้นได้ปรับแก้ไขแนวทางการสนับสนุนในระยะที่ 2 โดยเน้นที่การวิจัยเพื่อพัฒนาระบบทะเบียนบัญชี การเงินของกลุ่มการเงินชุมชนที่จะเข้าร่วมโครงการใหม่ โดยหน่วยประสานงานเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการร่วมกับองค์กรการเงินชุมชนที่สนใจ ทั้งนี้เป็นบทเรียนจากการทำวิจัยที่ทำให้ทราบว่าองค์กรการเงินชุมชนส่วนใหญ่ยังมีข้ออ่อนในเรื่องของระบบทะเบียน บัญชี การเงินอยู่มาก การดำเนินงานดังกล่าวนอกจากจะช่วยพัฒนาข้ออ่อนพื้นฐานของกลุ่มให้มีประสิทธิภาพขึ้นแล้ว ยังทำให้หน่วยประสานงานได้เรียนรู้สภาพความเป็นจริงของแกนนำชุมชนได้ในระดับหนึ่ง เพื่อจะได้ ให้การสนับสนุนได้อย่างสอดคล้องเหมาะสมในกรณีที่ชุมชนประสงค์จะดำเนินการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาของชุมชนในเรื่องสำคัญด้วยตัวเองต่อไป ซึ่งหน่วยจัดการความรู้กำลังดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน

สำหรับบทบาทของทีมสนับสนุนนั้นคงต้องประเมินความถนัดและความสามารถ ตลอดจนความทุ่มเทสนใจในเนื้อหาการทำงานและภาระงานส่วนตัวที่ต้องใส่ใจรับผิดชอบอยู่ (โดยที่ผู้ช่วยประสานงานกำลังศึกษาต่อในระดับปริญญาโท และกำลังอยู่ในขั้นตอนของการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งคงต้องใช้เวลาและความทุ่มเทมากพอสมควร) สำหรับในกรณีนี้นั้น เป็นความผิดพลาดของผู้ประสานงานที่ปล่อยให้ผู้ช่วยลงไปสนับสนุนเพียงลำพังเป็นหลัก เนื่องจากคิดว่าจะทำได้ไม่ยากนัก ซึ่งที่จริงควรเป็นบทบาทของผู้ประสานงาน แต่ความผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากการมอบหมายงานซึ่งยึดเอื้อมาพอสมควร ทำให้การลงไปเริ่มกระบวนการใหม่เป็นเรื่องที่น่ากระอักกระอ่วนใจมาก ทำให้ต้องตัดสินใจยุติการเก็บข้อมูล และสรุปวิเคราะห์เพื่อจัดทำรายงานด้วยมุมมองของผู้ประสานงานเป็นหลัก โดยพยายามคงแนวคิดและความเห็นของทีมวิจัยชุมชนไว้ทั้งหมด

จุดแข็งของแกนนำกองทุนที่ร่วมอยู่ในทีมวิจัยชุมชนคือ แนวคิดและความตั้งใจที่จะพัฒนากองทุนให้เติบโตเข้มแข็งอย่างมีเอกภาพ มีกองทุนสวัสดิการช่วยเหลือสมาชิกเป็นของตนเอง โดยมีโอกาสร่วมเรียนรู้โดยเป็นแกนนำระดับอำเภอเข้าร่วมประชุมสัมมนากับเครือข่ายองค์กรชุมชนอื่น ๆ อยู่เสมอ ซึ่งน่าจะได้นำแนวคิดและรูปแบบการทำงานที่ดีจากที่อื่น ๆ มาปรับใช้กับกองทุนของชุมชนได้ หากแกนนำได้ปรับฐานการจัดการเรื่องทะเบียน บัญชีและการทำบัญชีการเงินของกองทุนต่าง ๆ ในชุมชนให้มีความชัดเจนเป็นระบบ และเน้นกระบวนการจัดทำระเบียบข้อตกลงโดยการมีส่วนร่วมของสมาชิก โดยให้มีการบังคับใช้ระเบียบอย่างเคร่งครัด ก็จะช่วยให้กองทุนมีฐานการจัดการที่เข้มแข็ง จะช่วยให้แนวคิดที่จะทำการในเรื่องอื่น ๆ เพื่อความเข้มแข็งของชุมชนเป็นไปได้ง่ายและรวดเร็วขึ้นมาก

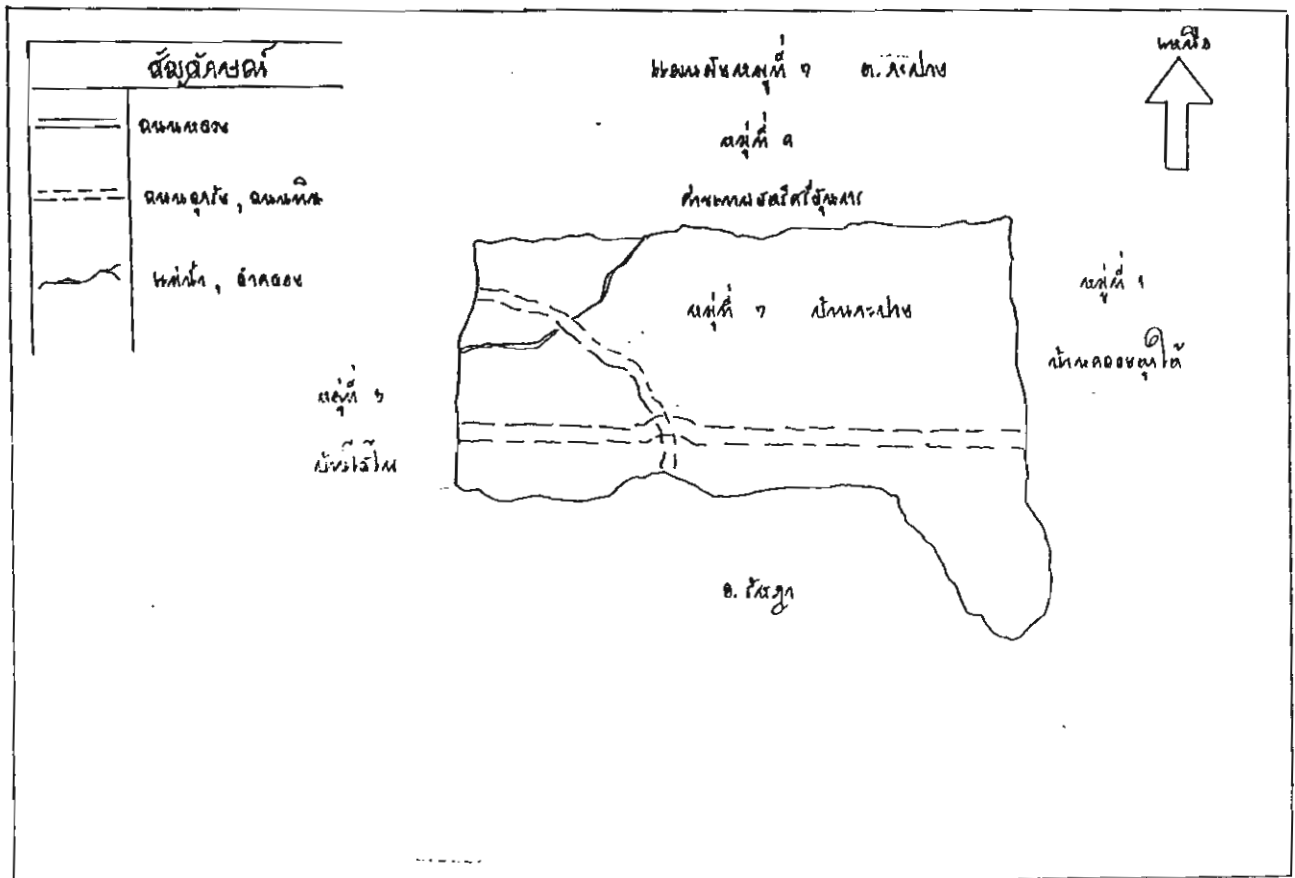
อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานดังกล่าวต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมของสมาชิกซึ่งกรรมการอาจจะต้องเปิดใจลดอำนาจกระทำการ โดยลำพังซึ่งแม้จะมาจากความตั้งใจที่ดีก็ตาม ในประเด็นหลังนี้อาจเป็นข้ออ่อนของแกนนำกองทุนที่มีแนวความคิดกว้างไกลและพยายามขับเคลื่อนไปข้างหน้าโดยขาดการมีส่วนร่วมของสมาชิก ซึ่งทำให้สมาชิกทำไปด้วยความเกรงใจโดยไม่ได้มีการคิดที่จะร่วมสานฝันกับกรรมการแต่อย่างใด

สุดท้ายสำหรับข้อเสนอของทีมวิจัยเพื่อขอการสนับสนุนงบประมาณจากสกว.นั้น ทำให้ทราบได้โดยตรงว่าทีมวิจัยชุมชนไม่ได้สนใจกระบวนการวิจัยเพื่อหาความรู้ก่อนจะทำกิจกรรมเลย โดยคิดว่าปัญหาอยู่ที่ไม่มีเงินทุนเป็นสำคัญ รูปธรรมอันนี้ถือเป็นความล้มเหลวของหน่วยประสานงานอย่างชัดเจนที่สุด (ถ้าไม่พิจารณาจากปัจจัยแวดล้อมอื่นที่สำคัญ คือ การเข้าร่วมเรียนรู้อย่างกว้างขวางของทีมวิจัยชุมชนกับหน่วยงานพัฒนาที่ล้วนสนับสนุนงบประมาณให้กับองค์กรชุมชนโดยให้ชุมชนเป็นผู้เสนอปัญหาและดำเนินการเอง) จึงเป็นบทเรียนสำคัญที่หน่วยประสานงานจะต้องทำความเข้าใจและวางบทบาทให้สอดคล้องกับสถานะการณ์ความเปลี่ยนแปลงของชุมชนและเงื่อนไขต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อจะได้สนับสนุนชุมชนในการค้นหาความรู้ก่อนลงมือทำกิจกรรมซึ่งเป็นแนวความคิดของงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสมกับสภาพที่เป็นอยู่จริงต่อไป

ภาคผนวก

แผนที่หมู่บ้านกะปาง

หมู่ที่ 7

เอกสารด้านการเงินธนาคารหมู่บ้าน

ใบสมัคร

เข้าถือหุ้นธนาคารหมู่บ้าน.....หมู่ที่ 7 ตำบล.....อำเภอทุ่ง จังหวัด

นครศรีธรรมราช

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.25.....

เรียน คณะกรรมการบริหารธนาคารหมู่บ้าน

ข้าพเจ้า.....อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....

อำเภอ.ทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช อายุ.....ปี อาชีพ.....ได้รับทราบหลักและวิธีการ
ของธนาคารหมู่บ้านแล้ว มีความประสงค์ขอสมัครเข้าร่วมถือหุ้นกับธนาคารแห่งนี้ และขอให้ข้อมูล
ประกอบการพิจารณาดังนี้

1. ขอถือหุ้นแรกเข้าจำนวน.....หุ้น (หุ้นละ 10 บาท) รวมเป็นเงิน.....บาท และยินดีจะชำระเงิน
ค่าธรรมเนียมแรกเข้าอีกจำนวน.....บาท รวมทั้งสิ้น.....บาท (.....)
2. ข้าพเจ้าขอให้คำมั่นสัญญาว่า จะถือหุ้นเพิ่มรายเดือนตามเงื่อนไขธนาคารหมู่บ้านที่กำหนดไว้ และยิน
ยอมให้หักเงินกู้ยืมตามข้อบังคับของธนาคารหมู่บ้านโดยไม่บิดพลิ้ว
3. ข้าพเจ้าขอให้คำสาจะวาจาต่อคณะกรรมการบริหารว่าจะประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนดี มีศีลธรรม 4
ข้อ คือ (1)มีความซื่อสัตย์สุจริต (2)ไม่เป็นคนเห็นแก่ตัว (3)ไม่มั่วในอบาขมุข (4)รักความสามัคคีในหมู่
เพื่อนบ้านเสมอ
4. ข้าพเจ้าจะปฏิบัติตนเป็นคนขยันในการประกอบสัมมาชีพอย่างสม่ำเสมอและจะกินอยู่ใช้จ่ายอย่าง
ประหยัด ถ้ามีเหลือจะนำไปฝากไว้กับธนาคารหมู่บ้าน
5. จะให้ความร่วมมือในกิจกรรมของธนาคารหมู่บ้านอย่างเต็มที่ ทั้งในเรื่องงานส่วนรวมอื่นๆ ของหมู่บ้าน
6. จะให้คำมั่นต่อคณะกรรมการธนาคารหมู่บ้านว่า ข้อความดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ จึงขอ
ลงนามไว้เป็นสำคัญ

(ลงชื่อ).....ผู้สมัคร

(.....)

คณะกรรมการพิจารณาแล้ว

☐ เห็นสมควรรับ ☐ ไม่เห็นสมควรรับ

(ลงชื่อ).....เลขานุการ

วันที่...../...../.....

(ลงชื่อ).....ประธานกรรมการ

วันที่...../...../.....

ที่ทำการกลุ่มธนาคารหมู่บ้านกะปาง
หมู่ที่ 7 ต.กะปาง อ.ทุ่งสง
จ.นครศรีธรรมราช 80301

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง ขอกู้เงินจากธนาคารหมู่บ้านกะปาง
เรียน ประธานกลุ่มธนาคารหมู่บ้านกะปาง

ข้าพเจ้า.....สมาชิกเลขที่.....ขอกู้เงินจากกลุ่ม
ธนาคารหมู่บ้านกะปาง จำนวน.....บาท (.....)
เพื่อ.....ขณะนี้ข้าพเจ้ามีเงินสะสมอยู่ในกลุ่ม.....บาท ข้าพเจ้ากู้ครั้ง
สุดท้ายเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....ในการขอกู้เงินครั้งนี้มี.....
เป็นผู้ค้ำประกัน รวมเงินของผู้ค้ำประกันและของข้าพเจ้าแล้วเป็นเงิน.....บาท

ข้าพเจ้าจะส่งเงินคืนให้กับกลุ่มเดือนละ.....บาท และจะส่งเงินคืนให้หมดภายในวัน
ที่.....เดือน.....พ.ศ.....พร้อมทั้งเงินบำรุงกลุ่มร้อยละ 1 บาท ต่อเดือน

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อความที่ให้ไว้ข้างต้นนั้นเป็นความจริง หากข้าพเจ้าผิดสัญญาต่อกับกลุ่มดังที่
ให้ไว้และตามระเบียบกลุ่มแล้ว ให้ทางคณะกรรมการกลุ่มดำเนินการตามระเบียบของกลุ่มต่อข้าพเจ้า
และผู้ค้ำประกันได้ทันที

.....
(.....)

ลายมือชื่อผู้ค้ำประกัน

.....
(.....)

ลายมือชื่อผู้ค้ำประกัน

.....
(.....)

พยาน

ขอแสดงความนับถือ

.....
(.....)

ผู้ขอกู้

ให้กู้ได้ตามที่ขอกู้จำนวน.....

ให้กู้ได้เพียง.....บาทเพราะ.....

ให้กู้ไม่ได้เพราะ.....

ลงชื่อ.....

ประธานกลุ่มธนาคารหมู่บ้าน

คำร้องขอกู้เงินธนาคารหมู่บ้านกะปาง

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง ขอกู้เงินธนาคารหมู่บ้านกะปาง
เรียน ประธานธนาคารหมู่บ้านกะปาง

ข้าพเจ้า (นาย นาง นางสาว).....อายุ.....ปี
ตั้งบ้านเรือนอยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอทุ่งสงจังหวัด
นครศรีธรรมราช มีความประสงค์จะขอกู้เงินธนาคารหมู่บ้านกะปางจำนวนเงิน.....บาท
(.....)เพื่อนำไปใช้ในการ.....

ในจำนวนเงินดังกล่าว ข้าพเจ้าจะนำมาคืนให้กับธนาคารหมู่บ้านภายใน.....งวดๆ ละ.....บาท
พร้อมด้วยดอกเบี้ย ข้าพเจ้าขอสัญญาว่าจะปฏิบัติตามเงื่อนไขและข้อตกลงของธนาคารหมู่บ้านทุกประการ

(ลงชื่อ).....ผู้ขอ
(.....)

ในการขอกู้เงินครั้งนี้ ข้าพเจ้าขอเสนอผู้ค้ำประกันดังนี้

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ลายมือชื่อ	หมายเหตุ
1.			
2.			
3.			

ความเห็นหัวหน้ากลุ่ม

เห็นสมควรให้กู้ได้

(ลงชื่อ).....หัวหน้ากลุ่ม
(.....)

ความเห็นประธานดำเนินการ

(ลงชื่อ).....ประธานกลุ่ม
(.....)

ธนาคารหมู่บ้านตามแนวพระราชดำริ

“ศูนย์สาธิตบริหารการเงินระดับหมู่บ้าน”

สมุดการเงินประจำตัว

สมุดการเงินประจำตัว

ธนาคารหมู่บ้านตามแนวพระราชดำริ

นามบ้าน

บ้านเลขที่ หมู่ ตำบล

อำเภอ จังหวัด

สมาชิกเลขที่ ออกให้ ณ วันที่

ประธาน

ผู้จัดการ/ทรัพย์สิน

1. ការបំបែក

3

2. สหกรณ์พริก - นครปฐม

[illegible][illegible]

3. stansig - stand

[illegible]

4. รายการประกอบกับสังคม

[illegible]

เอกสารกู้ยืมกองทุนหมู่บ้าน

ลำดับที่ 29/2544

แบบคำขอกู้เงิน

☒ กรณีทั่วไป ☐ กรณีฉุกเฉิน

กองทุนหมู่บ้าน กะปาง

หมู่ที่ 7 ตำบล กะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัด นครศรีธรรมราช

วันที่ 25 เดือน กันยายน พ.ศ. 41

1. ข้อมูลทั่วไป

1.1 ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว) นาย นอช นามสกุล สักดิ์โสภา อายุ 49 ปี

1.2 สถานภาพสมรส โสด ☒ สมรส ☐ หย่า

1.3 เป็นสมาชิกกองทุนฯ เลขที่ 63 ประเภท หัวหน้าครัวเรือน สมทบ กลุ่มองค์กร

- หักกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 2 หัก รวมเป็นเงิน 20 บาท

- เงินฝากสัจจะกับกองทุนหมู่บ้าน ตั้งแต่ปี พ.ศ. รวมเป็นเงิน บาท

- มีเงินฝากกับกองทุนหมู่บ้าน ในวันยื่นกู้จำนวน บาท

ตามบัญชีเงินฝากเลขที่

- มีเงินฝากกับธนาคาร สาขา ในวันยื่นกู้

จำนวน 100 บาท ตามบัญชีเงินฝากเลขที่ 08-6002-20-171636-5

1.4 เป็นสมาชิกกองทุนในครัวเรือนท่าน เคยได้รับเงินกู้หรือไม่ ☒ ไม่เคย ☐ เคย จำนวน คน

1.5 ที่อยู่ปัจจุบันที่สามารถติดต่อได้ บ้านเลขที่ 14 หมู่ที่ ถนน

ตำบล กะปาง อำเภอ ทุ่งสง จังหวัด นครศรีธรรมราช โทร

1.6 ที่อยู่อาศัยประเภทะเบียงบ้าน บ้านเลขที่ 14 หมู่ที่ ถนน

1.7 เลขที่บัตรประจำตัวประชาชน 5 8 9 0 9 0 0 0 6 4 4 4 1

1.8 อาชีพปัจจุบัน ปลูกพืช

1.9 วิชาจบ วิชา นามสกุล สักดิ์โสภา อาชีพ ปลูกพืช

1.10 รายได้ / เดือน 5,000 บาท / เดือน มีบุตร 2 คน

1.11 ทรัพย์สิน - หนี้สิน

ปัจจุบันมีทรัพย์สิน บ้าน ราคา 200,000 บาท

บ้านและที่ดิน ราคา 250,000 บาท

ที่ดิน ที่สวน ที่นา ไร่ ราคา 300,000 บาท

รวม ราคา 750,000 บาท

ปัจจุบันมีหนี้สิน ธนาคาร จำนวนเงิน บาท

บุคคลภายนอกหรือสถาบันอื่น จำนวนเงิน บาท

รวม จำนวนเงิน บาท

2. ข้อมูลการกู้เงิน

2.1 วัตถุประสงค์ของการกู้เพื่อ เลี้ยงหมู

2.2 จำนวนเงินที่ขอกู้รวม 20,000 บาท โดยจะนำไปใช้เพื่อ

2.2.1 เงินลงทุน 15,000 บาท

2.2.2 เงินทุนหมุนเวียน 5,000 บาท

2.2.3 วิธีการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่ขอกู้โดยย่อ

1. ซื้อหมูพันธุ์ไทรทอง

2. ซื้อหมูสุกกามวงษ์

3. เป็นทุนหมุนเวียนค่าอาหาร ค่าน้ำ

2.2.4 ประมาณการด้านการเงิน จากกิจการ (ต่อเดือน)

รายได้ (บาท)

- รายได้จากการขาย	7,000
- รายได้อื่น ๆ ทำกำไร	1,000 ม.ไก่.
รวม ในกิจการ	8,000 ม.

รายจ่าย (บาท)

รวม

- ต้นทุนสินค้าที่ขาย หรือ ต้นทุนของผลผลิต	5,000 ม.
- ค่าเช่าสถานที่	-
- ค่าน้ำ ค่าไฟ	600 ม.
- ค่าจ้างคนงาน	-
- ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	1,000 ม.
รวม	6,600 ม.

รายได้สุทธิ (รายได้รวม - รายจ่ายรวม)

1,400 บาท/เดือน

3. การชำระคืน

3.1 ขอมือชำระคืนเงินต้น

☐	ชำระรายเดือน	เดือนละ	 บาท
☐	ชำระ 3 เดือนต่องวด	งวดละ	 บาท
☒	ชำระ 6 เดือนต่องวด	งวดละ	10,000 บาท
☐	ชำระรายปี	ปีละ	 บาท

3.2 ขอมือชำระดอกเบี้ย

☐ ชำระทุกเดือน ☐ ชำระทุก 3 เดือน ☒ ชำระทุก 6 เดือน ☐ ชำระรายปี

หมายเหตุ

* หมายถึง ค่าสินค้าที่ขาย , ค่าพันธุ์พืช , ค่าพันธุ์สัตว์ เป็นต้น

4. หลักประกัน

4.1 บุคคลค้ำประกัน 2 คน ได้แก่

ชื่อ - นามสกุล	เลขที่สมาชิก	ที่อยู่	อาชีพ	รายได้ / เดือน	เคยค้ำประกันให้กับสมาชิก
1. พุดผัด ๒๒๖/๐๖	110	3 ม. 7	ทำสวน	2000	ห้าม ผอ.ผ.
2. นาง ทวี น. กิ่งลิ้น	192	12 ม. 7 ม. ๖๖๖	ทำสวน	4500	ห้าม ผอ.ผ.
3.					

4.2 หลักทรัพย์ โฉนดที่ดิน เลขที่ เนื้อที่ ไร่
 ตำบล อำเภอ จังหวัด
 ราคา บาท
 สิ่งปลูกสร้าง ราคา บาท

5. เอกสารประกอบการกู้เงิน

5.1 เอกสารของผู้กู้

☒ สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน ☒ สำเนาทะเบียนบ้าน ☐ หนังสือยินยอมของคู่สมรส
 บัญชีเงินฝาก ธ.ก.ส. ออมสิน สาขา เลขที่

5.2 เอกสารของผู้ค้ำประกันคนที่ 1

☒ สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน ☒ สำเนาทะเบียนบ้าน ☐ หนังสือยินยอมของคู่สมรส

5.3 เอกสารของผู้ค้ำประกันคนที่ 2

☒ สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน ☒ สำเนาทะเบียนบ้าน ☐ หนังสือยินยอมของคู่สมรส

6. เงื่อนไขอื่น ๆ ยินยอมปฏิบัติตามระเบียบของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านทุกประการ

ลงชื่อ นาย อนุช วัฒนชัย (ผู้กู้)

ผู้ขอ

ลงชื่อ นางสาว น. วัฒนชัย (นาง อนุช วัฒนชัย)

สามี / ภรรยา

สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
กองทุนหมู่บ้าน กะปาง หมู่ที่ 7

หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านพิจารณาคำขอกู้เงินของ (นาย / นาง / นางสาว).....

นามสกุล.....เลขที่สมาชิก.....

ประเภทสมาชิก ☐ หัวหน้าครัวเรือน ☐ สมทบ ☐ กลุ่ม องค์กร แล้ว

ความเห็นของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

.....
.....
.....
.....
.....
.....

มีมติ ☐ ไม่อนุมัติ เพราะ.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....

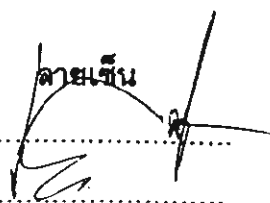
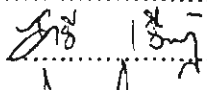
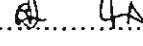
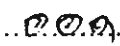
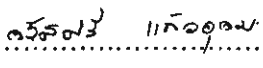
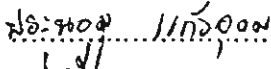
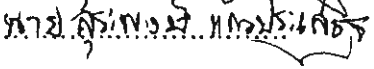
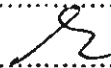
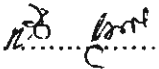
☐ ะลอบการอนุมัติ และให้ดำเนินการดังนี้.....

.....
.....
.....

☐ อนุมัติ ให้กู้เงินจำนวน.....บาท
อัตราดอกเบี้ยร้อยละ.....ต่อปี
ผ่อนชำระคืนเงินต้น.....บาท/เดือน (ดอกเบี้ยต่างหาก)
ระยะเวลาการชำระคืน.....เดือน
เริ่มชำระคืนเงินต้นวันที่.....
นัดทำสัญญาเงินกู้วันที่.....

โดยให้ 1. (นาย / นาง/นางสาว).....นามสกุล.....เป็นผู้ค้ำประกัน
2. (นาย / นาง /นางสาว).....นามสกุล.....เป็นผู้ค้ำประกัน
3. หลักทรัพย์ (ค้ำประกัน) ได้แก่.....

ลงชื่อคณะกรรมการพิจารณา

ชื่อ	ลายเซ็น	ตำแหน่ง
1. นายพรเทพ สุขศรีแก้ว		ประธานกรรมการ
2. นางระพีณ พันธ์นะ		รองประธาน
3. นางสาวี เพชรสังข์		เลขที่ 1
4. นายสาโรจน์ ใจกระจ่าง		เลขที่ 2
5. นายเสวี รัตนพันธ์		เหรัญญิก
6. นายอดิ ไหมสุวรรณ		กรรมการ
7. นางจรัสศรี แก้วอุดม		กรรมการ
8. นางประนอม แก้วอุดม		กรรมการ
9. นางประทีป เรืองรัตน์		กรรมการ
10. นายเล็ก ชูเมธมา		กรรมการ
11. นายสุรพงษ์ แก้วประเสริฐ		กรรมการ
12. นายจำนง ยอดแก้ว		กรรมการ
13. นางฉวกร หนูจรเพชร		กรรมการ
14. นางพิมพ์ สุตรักษ์		กรรมการ
15. นายล้อม ชุมวงศ์		กรรมการ

รายการเกี่ยวกับบ้าน

เล่มที่ 1

เลขที่สปรจำบ้าน

8009-005015-1

สำนักทะเบียน

อำเภอทุ่งสง

เลขการที่อยู่ 14 หมู่ที่ 7

ตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

เลขหมู่บ้าน

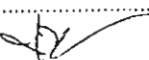
ชื่อบ้าน

ประเภทบ้าน บ้าน

ลักษณะบ้าน

ในเดือนปีที่กำหนดบ้านเลขที่

ลงชื่อ

นายทะเบียน

(นางจุฑา หมายดี)

วันเดือนปีที่พิมพ์ทะเบียนบ้าน

13 กันยายน 2543

นาย นอม สิกธิโยธิน
สัญญาบัตร

เล่มที่ 1

รายการเคสในบ้านของเลขที่สปรจำบ้าน

8009-005015-1

ลำดับที่ 3

ชื่อ นาย นอม สิกธิโยธิน

สัญชาติ ไทย

เพศ ชาย

เลขประจำตัวประชาชน 5-8009-00064-44-1 สถานภาพ เจ้าบ้าน

เกิดเมื่อ 3 ต.ค. 2495

มารดาผู้ให้กำเนิด ชื่อ ไลบ

สัญชาติ ไทย

บิดาผู้ให้กำเนิด ชื่อ แดง

สัญชาติ ไทย

• มาจาก ฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร

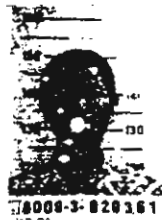
เข้ามาอยู่ในบ้านนี้เมื่อ 26 มี.ค. 2534

(นางจุฑา หมายดี)

นายทะเบียน

.. ใบที่

นายทะเบียน

เลขหมายประจำตัวผู้มีสิทธิ
3 8009 00233 74 2

นาง จารีย์

ชื่อสกุล สิริโยธา

เกิดวันที่ 6 พ.ย. 2497

พรรค

27 เม.ย. 2544

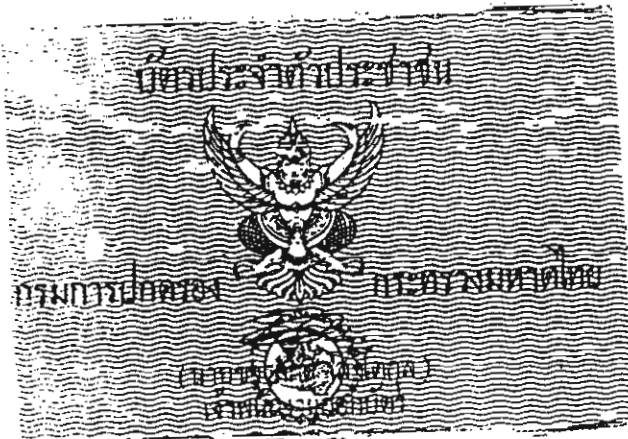
5 พ.ย. 2550

14 ม. 7 ต.กะป่าง

อ.ท่งสง จ.นครศรีธรรมราช

นาง จารีย์ สิริโยธา

เจ้าหน้าถูกต้อง

รหัสประจำบ้าน

8009-005015-1

รายการเกี่ยวกับบ้าน

สำนักทะเบียน

อำเภอทุ่งสง

เล่มที่

1

การที่อยู่ 14 หมู่ที่ 7

ตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

หมู่บ้าน

เลขที่บ้าน บ้าน

เดือนปีที่กำหนดบ้านเลขที่

ชื่อบ้าน

ลักษณะบ้าน

ลงชื่อ

(นางจุฑา หมายดี)

วันเดือนปีที่พิมพ์ทะเบียนบ้าน

18 กันยายน 2543

นายทะเบียน

นางจรรย์ ลีทธิโยธา

สโหนากด้อง

เล่มที่ 1

รายการบุคคลในบ้านของเลขรหัสประจำบ้าน

8009-005015-1

ลำดับที่ 4

ชื่อ นางจรรย์ ลีทธิโยธา

สัญชาติ ไทย

เพศ หญิง

เลขประจำตัวประชาชน 3-8009-00233-74-2

สถานภาพ

ผู้หย่าร้าง

เกิดเมื่อ

6 พ.ย. 2497

มารดาผู้ให้กำเนิด ชื่อ พัน

สัญชาติ ไทย

บิดาผู้ให้กำเนิด ชื่อ เลียบ

สัญชาติ ไทย

หมายเหตุ ฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร

นายทะเบียน

เข้ามาอยู่เนชานนี้เมื่อ 17 ก.พ. 2535

(นางจุฑา หมายดี)

.. 10/11

นายทะเบียน

เลขที่ 3 9206 00157 43 8 ทะเบียน 01062260

นาง บุตรธ

สิทธิโยธา

วันที่ 6 พ.ค. 2507

4 พ.ย. 2536 3 พ.ย. 2542

ที่ 3 หมู่ 7 ต.กะปาร

อ.ทุ่งสง จ.นครศรีธรรมราช

คำหาญกต้อ

นาง บุตรธ สิทธิโยธา

บัตรประจำตัวประชาชน

กรมการปกครอง

กระทรวงมหาดไทย

เลขรหัสประจำบ้าน

8009-005004-5

รายการเกี่ยวกับบ้าน

สำนักทะเบียน อำเภอทุ่งสง

เล่มที่ 1

รายการที่อยู่ 3 หมู่ที่ 7

ตำบลกะปำ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ชื่อหมู่บ้าน

ชื่อบ้าน

ประเภทบ้าน บ้าน

ลักษณะบ้าน

วันเดือนปีที่กำหนดวันเลขที่

ลงชื่อ

(นางจุฑา หมายดี)

นายทะเบียน

วันเดือนปีที่พิมพ์ทะเบียนบ้าน 18 กันยายน 2543

สิ้นอายุที่ ๑๖

บุษกร ลิกธิโยธา

เล่มที่ 1

รายการบุคคลในบ้านของเลขรหัสประจำบ้าน

8009-005004-5

ลำดับที่ 4

ชื่อ นาง บุษกร ลิกธิโยธา

สัญชาติ ไทย

เพศ หญิง

เลขประจำตัวประชาชน 9-9206-00157-43-8 สถานภาพ โสด

เกิดเมื่อ

6 พ.ค. 2507

มารดาผู้ให้กำเนิด ชื่อ พัน

สัญชาติ ไทย

บิดาผู้ให้กำเนิด ชื่อ รุ่ง

สัญชาติ ไทย

มาจาก ฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร

นายทะเบียน

เข้ามาอยู่ในบ้านนี้เมื่อ 13 ต.ค. 25๔6

(นางจุฑา หมายดี)

.. ใบที่

นายทะเบียน

กองทุนหมู่บ้านกะปาง

สัญญากู้เงิน

ทำที่กองทุนหมู่บ้าน กะปาง

เขียนที่ _____

วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นส.) _____ อายุ _____ ปี บ้านเลขที่ _____ หมู่ที่ 7 ตำบล กะปาง อำเภอ ห่มสอง จังหวัด นครศรีธรรมราช รหัสไปรษณีย์ 80310 โทรศัพท์ _____ บัตรประชาชนเลขที่ _____ วันที่ออกบัตร _____

วันที่หมดอายุ _____ ซึ่งต่อไปนี้เรียกว่า "ผู้กู้" ขอทำหนังสือฉบับนี้ไว้ให้แก่ กองทุนหมู่บ้าน _____ หมู่ที่ 7 ซึ่งต่อไปนี้เรียกว่า "ผู้ให้กู้" เพื่อเป็นหลักฐานว่า

ข้อ 1. ผู้กู้ได้กู้เงินจากผู้ให้กู้ เป็นจำนวน _____ บาท (_____) และผู้กู้ได้รับเงินจำนวนดังกล่าวไปถูกต้องครบถ้วนแล้วในวันที่ทำสัญญานี้

ข้อ 2. ผู้กู้ยินยอมเสียดอกเบี้ยให้ผู้ให้กู้ตามที่ผู้ให้กู้ประกาศกำหนดร้อยละ _____ ต่อปี

ข้อ 3. ผู้กู้ยินยอมชำระต้นเงินกู้และดอกเบี้ยกู้เป็นงวดราย _____ เดือน จำนวนอย่างน้อยงวดละ _____ บาท และมีกำหนดระยะเวลาการชำระหนี้เงินกู้และดอกเบี้ยให้แก่ผู้ให้กู้ภายในกำหนดระยะเวลา _____ เดือน โดยผู้กู้จะเริ่มชำระต้นเงินกู้และดอกเบี้ยเงินกู้ตั้งแต่วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____ เป็นต้นไป และจะชำระหนี้เงินกู้ดังกล่าวให้หมดสิ้นภายในวันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ข้อ 4. ถ้าผู้กู้ผิดนัดไม่ชำระเงินกู้และดอกเบี้ยตามงวดชำระภายในกำหนด _____ วัน นับแต่วันครบกำหนดงวดชำระ ผู้กู้ยินยอมให้คิดดอกเบี้ยผิดนัดเพิ่มอีกในอัตราร้อยละ _____ ต่อปีของยอดเงินกู้ที่ค้างชำระจนกว่าจะชำระหมดสิ้น

ข้อ 5. กรณีที่ผู้กู้ไม่ปฏิบัติตามสัญญาหรือปฏิบัติผิดสัญญาข้อหนึ่งข้อใด ให้ถือว่าผู้กู้ผิดนัดทั้งหมดและให้ผู้กู้มีสิทธิเรียกร้องให้ผู้ชำระคืนเงินกู้ทันที และยินยอมชดเชยค่าเสียหายที่ผู้ให้กู้พึงได้รับอันเนื่องมาจากการผิดสัญญาจนเต็มจำนวนทุกประการ

ลงชื่อ _____ ผู้กู้
(_____)

ลงชื่อ _____ พยาน
(_____)

ลงชื่อ _____ ผู้สมรส

ลงชื่อ _____ พยาน

หนังสือส่งจ่ายเงินกู้และโอนเงินเข้าบัญชีผู้กู้กองทุนหมู่บ้าน

วันที่ _____

ที่ _____ / _____

เรื่อง ขอความร่วมมือในการจ่ายเงินกู้ และโอนเงินเข้าบัญชีผู้กู้

เรียน ผู้จัดการ ธนาคารออมสิน สาขา _____

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขา _____

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาสัญญาเงินกู้ของ _____

ด้วยกองทุนหมู่บ้าน _____ ได้มีมติอนุมัติเงินกู้ให้กับสมาชิกชื่อ

_____ เป็นจำนวนเงิน _____ บาท

ดังนั้นจึงขอความร่วมมือจากทางธนาคารโอนเงินจากบัญชีเงินฝากกองทุนหมู่บ้าน เลขที่

บัญชี _____ ชื่อบัญชี _____ จำนวน _____ บาท

เข้าบัญชีเงินฝากของสมาชิกชื่อ _____ บัญชีเลขที่ _____

เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(_____)

ตำแหน่ง _____

ผู้มีอำนาจถอนเงินฝาก

(_____)

ตำแหน่ง _____

ผู้มีอำนาจถอนเงินฝาก

สำหรับธนาคาร

(_____)

ผู้บันทึกบัญชี

(_____)

ผู้ตรวจ

(_____)

ผู้อนุมัติ

หนังสือแจ้งความประสงค์การชำระคืนเงินกู้สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน
เรื่อง การชำระคืนเงินกู้

เรียน ผู้จัดการธนาคารออมสิน

ด้วยสมาชิกกองทุน มีความประสงค์ที่จะชำระคืนเงินกู้ให้กับกองทุนบ้านกะปาง หมู่ที่ 7 ต.กะปาง
เป็นเงิน ทั้งสิ้น 35501บาท
เงินต้น 32334บาท ดอกเบี้ย 3167บาท ตามรายชื่อต่อไปนี้

ลำดับ ที่	ชื่อสมาชิก	เงินต้น		ดอกเบี้ย		รวมเงิน	
		บาท	สต.	บาท	สต.	บาท	สต.
1	นาง สุกิพร พลฤทธิ์	20,000		1800		21800	
2	นาง ระพีณ พันธนะ	1,667		67		1734	
3	นาง ภาวใจ ปลอดแก้ว	667		100		767	
4	นาง หักทิพย์ แก้วอุดม	10,000		1200		11200	
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
		32334		3167		35501	

ดังนั้นจึงขอความร่วมมือให้ธนาคารออมสิน รับเงินจากสมาชิกเพื่อโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝาก
ออมทรัพย์ของกองทุนเลขที่ 08 - 6002-20 - 169243 - 5 ชื่อบัญชี กองทุนบ้านกะปาง หมู่ที่ 7
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการ

สำหรับธนาคาร
ธนาคารได้โอนเงินเข้าบัญชีเลขที่
เป็นเงิน 35,501บาทแล้ว
22,09 45
ผู้รับมอบอำนาจ

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

ประธานกรรมการกองทุนบ้านกะปาง

หนังสือแจ้งความประสงค์การชำระคืนเงินกู้สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

เรื่อง การชำระคืนเงินกู้

เรียน ผู้จัดการธนาคาร _____

ด้วยสมาชิกกองทุนชื่อ _____

มีความประสงค์ที่จะชำระคืนเงินกู้ให้กับกองทุน _____

เป็นเงินทั้งสิ้น _____ บาท

- เงินต้น _____ บาท

- ดอกเบี้ย _____ บาท

ดังนั้นจึงขอความร่วมมือให้ธนาคาร _____

_____ รับเงินจากสมาชิกเพื่อโอนเข้าบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ของกองทุน

เลขที่บัญชี _____ ชื่อบัญชี _____

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(_____)

ประธานคณะกรรมการกองทุน _____

สำหรับธนาคาร
ธนาคารได้ออนเงินเข้าบัญชีเลขที่ _____
เป็นเงิน _____ บาท แล้ว
_____ / / ผู้รับมอบเงิน

กิจกรรมในการทำวิจัย

ทำเลหอดความก้าวหน้าวิทย

